ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. No. 116. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЧЕРВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 24, 1976 Ч. 116. VOL. LXXXIII

ВАШІНГТОН ОЧІКУЄ УКРАЇНСЬКОГО „ПОХОДУ ВОЛІ" ЦІЄЇ СУБОТИ

Вашінгтон (Н. Н.). — В цій столиці ЗСА вже почався „Український Тиждень", в рямках якого цієї суботи, 26 червня, відбудеться велика Українська Всенародродна Маніфестація із „Походом Волі" від пам'ятника Вашінгтонові до пам'ятника Шевченкові, що викликає помітне зацікавлення як в урядових, так і громадських колах. Як уже коротко інформовано, президента Форда і Уряд ЗСА на цій Маніфестації репрезентуватиме Еліот Ричардсон, секретар торгівлі, який буде головним промовцем біля пам'ятника Шевченкові.

„Український Тиждень" уже почався, В понеділок, 21-го травня, відбулося відкриття образотворчої та інших виставок. Ще в п'ятницю прибув до Вашінгтону голова ОМУА, маестро М. Черешньовський, з багатьома експонатами, а ціла субота була зайнята улаштуванням самої виставки, чи радше виставок. Як відомо, крім образотворчої виставки, є ще унікальна виставка української вишивки в її історичному перекрої (експонати пані М. Стахів) та виставка українського фолкльору.

Розгортається згідно з пляном виконання всіх інших точок програми: День Української Молоді у Білому Домі, Наукове Симпозіюм в Католицькому університеті, а в першу чергу Великий Здвиг, що відбудеться в суботу, 26 червня ц. р. Кінцем програми цілого Тижня будуть урочистості на Національному цвинтарі Арлінгтон в неділю, 27 червня ц. р.

Наукове Симпозіюм

Для відзначення 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення в п'ятницю, 25-го червня ц. р. в приміщенні Католицького Університету Америки (Колдвелл Голл) в столиці відбудеться симпозіюм, спонзорами якого є Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА, Українська Вільна Академія Наук і Гарвардський Український Дослідний Інститут; коспонзор: Департамент канонічного права Католицького Університету Америки. Симпозіюм відбувається в рамках „Українського Тижня" в столиці і його відкриє о. проф. д-р Мелетій Войнар, ЧСВВ (НТШ), а доповіді на першій сесії виголосять: д-р інж. М. Яримович, д-р М. Борецький і проф. д-р В. Трембіцький. Модератором сесії буде проф. д-р Лев Добрянський. На пополудневій сесії доповідатимуть: проф. д-р Г. Дуда, о проф. д-р М. Войнар, ЧСВВ, проф. д-р І. Коровицький, проф. д-р І. Фединишин, проф. П. Андрусів і д-р О. Соколишин. Модераторами будуть проф. д-р М. Богатюк і проф. д-р М. Чировський.

Радіоінтерв'ю з Андрієм Добрянським

У четвер, 24-го червня, WGMS, яка в столиці ЗСА відома за свої музичні програми, переведе одногодинне інтерв'ю з бас - баритоном Андрієм Добрянським, солістом Метрополітальної опери в Ню Йорку. Інтерв'ю, яке буде переведене від 12-ої год. полудня. до 1-ої по полудні з Кеннеді Сентер, становитиме частину програми „Українського Тижня" у Вашінгтоні. Під час інтерв'ю будуть порушені такі теми, як українська музика в загальному, програма репрезентативного концерту, який відбудеться в суботу, 26-го червня, о год. 7-ій вечора в Конститюшен Голл і в якому участь братимуть наші визначні мистецькі ансамблі і солісти, між ними Андрій Добрянський, як також напевно будуть заторкнені такі питання, як цілі „Українського Тижня", історія українського поселення в ЗСА, українська культура тощо.

Здвиг і концерт

В цілій програмі Тижня, без сумніву найважливішими будуть Здвиг і Репрезентативний Концерт. Здвиг — це показ нашої сили, а концерт — це Маніфестація наших культурних здобутків, виявлення характеру і змісту тих духових надбань, які український нарід творив на протязі своєї тисячорічної історії.

Довгоподіваний і довгоочікуваний Український Тиждень у Вашингтоні почався та зближається до своєї кульмінації: Здвигу і Концерту. Вислід цих двох найважливіших задумів у програмі, а з цим і цілого „Українського Тижня" в столиці ЗСА, залежить від кожного з нас, від нашої масової участи в цих імпрезах.

Удогіднення для авт і автобусів

Водії численних автобусів і приватних авт, які залишаються у Вашінгтоні зі суботи на неділю, 26-27 червня, мають забезпечене паркування на великій паркувальній площі здоровельно-забезпеченевої організації „Блю Крос — Блю Шілд" при 12-ій вулиці, кого вулиці „С", 7 хвилин ходу до монументу Джорджа Вашінгтона. Площа законтрактована на час Здвигу і Концерту в суботу та Соборної Панахиди в неділю, 26-го-27 червня, та буде постійно під наглядом. За цілий час паркування, з поворотними виїздами і поворотами, коштуватиме тільки 2 доляри.

Пропонується всім користуватися тим легко доступним, вигідним і вийнятково дешевим місцем паркування. Воно буде відкрите для учасників Здвигу протягом цілої суботи, починаючи з ранку, цілу ніч і цілу неділю.

При цьому пригадується, що з огляду на великий туристичний рух в районі столиці, патрулі на „гайвеях" зміцнені і перестерігання правил руху, а особливо швидкостей — загострені.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВКА В ЦЕНТРІ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ЗБАГАЧУЄ ЮВІЛЕЙ 200-РІЧЧЯ ЗСА

Філядельфія, Па. (О. Лий). — Однією із чергових імпрез, якими Філядельфійський Український Громадський Комітет 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення у ЗСА відзначає ці ювілеї, є тепер 6-тижнева виставка українського народного мистецтва в „Коммюніті Ґаллері" в Болч Інституті при 18 Півд. 7-ій вулиці у Філядельфії. Офіційне відкриття виставки відбулося в неділю, 20-го червня, в приявності американських та українських представників і гостей.

Програмою відкриття проводив голова Студентської Громади Олег Завадівський. Голова Громадського Комітету д-р Іван Скальчук, відкриваючи виставку, підкреслив участь української громади у відзначуванні 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення у цій країні та зложив подяку від української громади Управі міста, Міському Ювілейному Комітетові „Філядельфія-76" та дирекції Болч Інституту за уможливлення виставки українського народного мистецтва в центрі міста, в центрі історичних місць Американської Революції з-перед 200-років.

Велике признання праці Українського Громадського Комітету, української співучасти у відзначуванних ювілею 200-річчя ЗСА, влаштування цієї мистецької виставки, як й інших попередніх українських імпрез, висловили у своїх привітальних промовах представник „Філядельфія-76", координатор етнічних і національностевих програм та великий приятель українців Павл Ґарабідіян і президент Болч Інститут д-р Говард Л. Апелґейт. Голова Філядельфійського Відділу УККА проф. д-р Петро Стерчо у своєму слові перевів аналізу Американської Революції у світовому значенні та в нав'язанні до українських визвольних змагань за волю і повну незалежність. Голова Комісії народного мистецтва при Громадському Комітеті, інж. Стефанія Пушкар, наголосила живучість українського народного мистецтва у новому поселенні, наявним доказом чого є зразкові й стилеві експонати народних строїв, вишивок, писанок, кераміки, ікрустацій тощо, виконаних на основі старих зразків уже молодим поколінням третьої ґенерації у новому поселенні.

Між приявними гостями були також екзекутивний директор Центру Національностевих Служб Майкл Блюм і п-і Долорес Л. Говленд та провідні особи із Болч Інститут: В. Арадер, п-і Дуланей Вайтінґ і п-і Кеван Мос. Ведучий програмою представив також членів Комісії народного мистецтва Громадського Комітету, які вложили дуже багато праці у зразкове влаштування цієї вдалої виставки, а це голова Комісії інж. Стефанія Пушкар та члени: Марія Мазур, Леся Бервецька, д-р Марія Струтинська, Евдокія і Дмитро Сороханюки, Стефанія Кохановська, Ірина Скульська, Дмитро Ткачук та Михайло Луців.

Після відсвіження холодними напоями та солодким, що їх приготовили пані із 112-го Відділу СУА під проводом голови Відділу п-і Ніни Квашинської та госп. реф. п-і Олі Михайлюк, присутні відвідали виставку, в якій виставлені зразкові й стилеві експонати українського народного мистецтва — гуцульська піч, народні строї Гуцульщини, Поділля, Борщівщини, Буковини і т.

(Закінчення на стор. 5-ій)

КОМУНІСТИ ІТАЛІЇ ЗДОБУЛИ 49 РІШАЛЬНИХ МІСЦЬ В ПАЛАТІ ДЕПУТАТІВ

Рим, Італія. — Остаточний підрахунок парляментарних виборів в Італії показав, що партія Християнських демократів здобула значну перемогу в безпосередньому голосуванні і тим самим залишилась найсильнішою партією в країні, але комуністи здобули 49 місць більше в палаті депутатів і тепер розпоряджатимуть там 228 голосами проти 263, що їх мають християнські демократи. Цей новий здобуток комуністів напевно некорисно відіб'ється на праці парляменту і утруднить формування нового кабінету, який мусить бути затверджений обидвома палатами. Урядуючий прем'єр-міністер Альдо Моро, довідавшись про остаточний підрахунок голосів, заявив кореспондентам, що християнські демократи намагатимуться створити новий кабінет без комуністів, якщо їм доручить президент країни, йдучи на широку коаліцію з соціялістами й іншими дрібними антикомуністичними політичними партіями. Комуністи здобули також 23 місця в Сенаті і тепер розпоряджають 116-ма голосами на всіх 315. Християнські демакрати задержали майже усі свої місця у цій палаті і тепер матимуть своїх власних 135 сенаторів. Решта місць в Сенаті припала дрібним партіям, які здобули у загальному голосуванні 10 і менше відсотків голосів. Існує загальна опінія, що якщо християнські демократи не зуміють прихилити на свою сторону Соціялістичну партію, вони не зуміють створити кабінету, або, створивши його, не вдержаться довго при владі, бо їхні пропозиції блькуватиме в Сенаті і Палаті депутатів об'єднання лівих. Якщо йдеться про саме місто Рим, то комуністи і соціялісти втратили багато голосів і не матимуть вже більшости в управі міста, але на провінції вони контролюють 20 районів і понад 40 провінцій. Сподіваються, що перше засідання парляменту повинно відбутися вже 5-го липня ц. р., на якому Альдо Моро формально зрезиґнує із свого становища прем'єр - міністра. Щойно тоді президент Джовані Леоне зможе розпочати розмови з поодинокими політичними партіями про формування нового кабінету.

Кіссінджер далі затривожений ситуацією в Італії

Париж. — Хоча у виборах до італійського парляменту партія Християнських демократів здобула найбільше голосів, то факт, що Комуністична партія тепер матиме більше послів в Палаті Репрезентантів і Сенаті, ніж мала по виборах в 1972-м уроці, не змінив затривоження уряду ЗСА, що може дійти до того, що до нового італійського уряду можуть таки ввійти комуністичні міністри, — заявив тут державний секретар Генрі Кіссінджер під час пресової конференції у вівторок, 22-го червня.

Заява Кіссінджера — це перша офіційна реакція Вашінгтону на вислід парляментарних виборів, які відбулися минулої неділі і понеділка. Спершу виглядало, що уряд ЗСА цілком задоволений із висліду, бо партія Християнських демократів зуміла здобути найбільше місць в обох палатах. Однак, під час вівтіркової пресконференції Кіссінджер висловив стурбовання фактом, що християнські демократи не зможуть створити коаліційного уряду із Соціялістичною партією, бо соціялісти наполягають, щоб до уряду були включені комуністи.

Того самого дня, тобто, у вівторок, 22-го червня, пресовий секретар Білого Дому, Рон Нессен, заявив, що президент Форд переконаний, що вислід виборів вказує, що в Італії цілком певно можна зберегти демократичну форму уряду. Президент не входив у подробиці.

„УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДИ" В СУМАХ

Суми. — В цьому українському місті відбувся щойно випуск слухачів „університету природи", вже сьомий з черги, за сім років існування „університету", який готує „на факультетах садоводства, лікувальних і рідкісних рослин, декоративного озеленення, квітоводства й кактусоводства лекторів-пропаґандистів природознавчих знань, передового досвіду, природоохоронної роботи". Всіх таких випускників є 800 за сім років, — інформують „Известия" з 15-го червня.

Владика Митрополит Мстислав повернувся до ЗСА

Ню Йорк. в понеділок, 21 червня, після півторамісячного перебування в Европі, повернувся до ЗСА Владика Митрополит Мстислав, якого на летовищі в Ню Йорку зустріли члени Консисторії на чолі з протопресвітером о. Артемієм Селепиною. Під час свого перебування в Західній Европі Владика відвідав Англію, Голляндію, Францію й Швайцарію.

Владика Митрополит Мстислав

В Англії Владика Митрополит звізитував парафії УАПЦеркви в Лондоні й Манчестері та очолив наради духовенства і представників парафій з терену всієї Англії. У Франції Владика очолив сесію Ради Митрополії УАПЦеркви, що відбулася 29-го травня в Парижі. Перебуваючи в Швайцарії, він відвідав кілька міжнародних установ, в яких порушив справу українських політв'язнів у СССР, домагаючись, зокрема, визволення о. В. Романюка і В. Мороза.

В Парижі врочисто вшановано пам'ять Симона Петлюри

Париж. — В днях між 25 і 30 травня 1976 року, відбулися тут врочистості з приводу 50-ліття трагічної смерти Головного Отамана Симона Петлюри. 25 травня о годині 10.30 Митрополит Мстислав відслужив в УАПЦеркві в Парижі заупокійну Літургію в присутності президента М. Лівицького, голови ВО Т. Леонтія та представників різних українських політичних і громадських організацій — інформує місячник „Мета" в червневому виданні.

Того ж дня в год. 14.35 відбулася над могилою С. Петлюри панахида на цвинтарі Монпарнас, як теж і зложення вінка від Бібліотеки ім Симона Петлюри. О год. 19.30 відбулися Надзвичайні Загальні Збори Бібліотеки ім Симона Петлюри, присвячені пам'яті її Патрона. Президент М. Лівицький, як почесний голова Бібліотеки, вітав Збори.

В суботу 29 травня відбулася студійна конференція, присвячена темі „Постать Петлюри в минулому і сьогодні". Конференцію влаштували Делеґатура УВУ у Франції та Рада Бібліотеки ім. Симона Петлюри. В ній взяло участь ряд доповідачів з обох установ. Того ж дня в год. 20-ій відбувся урочистий Концерт з участю Візантійського Хору під керівництвом М. Антоновича і Мішаного Хору під керівництвом п-і В. Дратвінської, і інструментального тріо Аристида Вирсти. Святочне слово виголосили українською мовою Олег Штуль, а французькою Володимир Косик. В концерті, який відбувся в залі Ад'яр, взяло участь біля 500 осіб.

В неділю 30-го травня о год. 10.30 в церкві УАПЦ відбулася Архиєрейська Служба Божа в сослуженні Митрополита Мстислава, архиєпископа Ореста і єпископа Константина та духовенства з участю хору з Ноттінґгаму (Англія). В катедрі св. Володимира УКЦеркви в тій самій порі відбулося Богослуження, що його відправили о. мітрат Василик в сосслуженні чотирьох священиків. Проповідь виголосив о. канцлер М. Левенець. Під час Богослуження співав Візантійський Хор.

В год. 15-ій від брами цвинтаря Монпарнас зформувався похід, в якому взяло участь понад 600 осіб. На чолі походу несли вінок від Державного Центру, за яким ішли през. М. Лівицький та голова ВО УНРади Т. Леонтій. За ними слідували представники політичних та громадських організацій з вінками.

Панахиду на могилі Симона Петлюри відправив Митрополит Мстислав в сослуженні духовенства. Врочисту промову, присвячену пам'яті Головного Отамана, виголосив єпископ Константин з

(Закінчення на стор. 5-ій)

Об'єднані парафіяльні хори приготовляються до Міжнародного Евхаристійного Конґресу

Філядельфія (Іван Скочиляс). — Дня 16 червня 1976 у канцелярії Філядельфійської Митрополії, в присутності Владики Василя, відбулося засідання Координаційної Комісії Об'єднаних парафіяльних хорів деканатів Філядельфії й Джерзі Сиґі. Засіданням проводив Маріян Капій, голова, секретарювала Ростислава Матла. Зроблено підсумки праці об'єднаних парафіяльних хорів, яка протягом 5-ти місяців виказала позитивні результати. Завдяки Владиці Василеві, пощастило об'єднати більші парафіяльні хори згаданих деканатів. В це об'єднання включилися члени хорів „Кобзар" і „Прометей" з Філядельфії.

Завдяки наполегливій праці дириґентів (деякі хори, як у Честері, дириґент В. Корчинський, роблять проби двічі в тижні) пощастило створити добру мистецьку цілість.

У Філядельфійській Окрузі про вишкіл хорів дбає Осип Лупань, а в Нюарській інтенсивно проводить працю Михайло Добош. В часі засідання Михайло Добош звернув увагу на духові скарби нашого хорового мистецтва й подав ряд думок про практичне застосування в житті нашого хорового співу, про потребу об'єдная хорів і видавання партитур.

Український Евхаристійний Комітет Філядельфійської Митрополії подбав про ноти для хорів виключно українських композиторів. Владика Василь особисто відвідував хори в часі їхніх проб. Спільні проби хору, які вже відбулися, виявляють високий мистецький рівень, який хори осягнули.

Як відомо, у загальній прогармі Евхаристійного Конґресу, що відбудеться в першому тижні серпня ц. р., будуть відслуженні Божественні Літурґії українсько-візантійського обряду. Хоральний спів в часі Літурґії нашого обряду є невід'ємною частиною, щоб виявити питоменність й красу та звеличати принос Безкровної Жертви. Ці духові скарби нашого обряду високо цінять чужинці. Тому, старанням

(Закінчення на стор. 5-ій)

Українські купці в Ню Йорку проти совєтського здирства за посилки

Ню Йорк. — Минулого понеділка 21-го червня Союз Українських Купців і Підприємців в Ню Йорку відбув свої надзвичайні ширші сходини, на яких вирішено вислати петицію до президента Форда в справі здирств за митні оплати від пачок до Совєтського Союзу.

Після відкриття сходин голова СУКіП-у Ярослав Пастушенко з'ясував пекучу тепер справу драконської підвишки митних оплат, яка в деяких випадках доходить до 600% від пачок для потребуючих та рідних в СССР. Правний дорадник СУКіП-у д-р Роман Олесницький відчитав приготований текст петиції-протесту проти такого „грабунку на гладкій дорозі", в якій проситься Уряд ЗСА стати в обороні гуманности. Над змістом петиції вив'язалася жвава дискусія, в якій забирали слово: В. Сушків, М. Гориславський, М. Пирський, Р. Крупка, Р. Поритко, І. Кифор, секретар СУКіП Яр. Щербанюк та ін. Вирішено узгіднену петицію вислати до президента Форда, сенаторів та конґресменів нюйоркського стейту, як також д-рові М. Куропасеві, асистентові президента для етнічних справ.

В організаційних справах порушено ряд питань, як репрезентація Т-ва, пожвавлення організаційної праці, рішено відбути наступні Загальні Збори у вересні ц. р. Для цієї цілі обрано Номінаційну комісію в складі: І. Кифор — голова, М. Пирський та М. Гориславський — члени.

Секретар СУКіП-у та рівночасно голова Т-ва за Патр. Устрій УКЦеркви мґр Яр. Щербанюк поінформував зібраних про ситуацію довкола Евхаристійного Конґресу в серпні ц. р. у Філядельфії. При цьому одноголосно рішено підписати декляра цію в справі визнання Українського Патріярхату в проводі з Патріярхом Йосифом І, яку Управа Т-ва перешле до Папи Павла VI.

Москва велить фальшувати Шевченка

Київ. — Щоб ще раз довести, що Шевченко не був „родоначальником сепаратизму", мусів член - кореспондент Академії наук УССР Е. С. Шабліовський вдруґе переробляти свою монографію „Т. Г. Шевченко и русские революционные демократы", яка появилася першим виданням понад десять років тому і за яку, через т. зв. „відлигу" тоді ще він удостоївся ленінської премії. У році 1975-му видано її вдруге, але „значно перерobленою і доповненою", з врахуванням „найбільш значних праць, які вийшли до шевченківського ювілею в 1964 році і протягом наступного десятиріччя", — як про це подає у рецензії на згадану працю київський журнал „Комуніст України" за червень ц. р., написаній Л. Н. Большаковим і В. А. Дьяковим.

В книзі Шабліовського, як і слід сподіватися, багато пишеться про спільність ідей Шевченка з ідеями Чернишевського і Добролюбова та про те, що великий поет „непримиренно" ставився до „землячків на націоналістичних позиціях", як у книзі окреслюються Костомарова і Куліша. Стверджуючи це останнє, автори не скривають своєї цілі, пишучи, що „все це ще раз показує наскільки далекі від істини ті, хто намагається прикрасити будь-яких представників помірковано - ліберальних і націоналістичних течій на Україні того часу"; очевидно, тут вони полемізують зі спробами шестидесятників добитися регабілітації українських діячів XIX століття, що, як відомо, після скінчення „відлиги" насильно припинилися, самі ж „регабілітатори" потрапили за ґрати. Ця дослідницька праця в своєму першому виданні мала все таки багато достоїнств і неспотворених совєтською цензурою джерельних відомостей, а тепер, по виході другого видання, можна майже з певністю пророкувати, що перше видання буде стягнене з бібліотек, а заступлєне цим „ідейно - витриманим" другим, де автор зі всіх сил намагається довести, що „дружба російського й українського народів... — це величезне історичне завоювання партії Леніна... Ніякі сили в світі не можуть порушити цієї дружби, яка утверджувалася століттями..."

Совєти знущаються над жидами, які бажають виїхати з СССР

Дейвід Шіплер, кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" у Москві, інформує, що совєти й далі знущаються над тими жидами, які внесли подання на виїзд із Совєтського Союзу, стосуючи проти них і їхніх дітей різні шикани, включно до побиття. Математик Соломон Албер розказав кореспондентові, що коли росіяни довідались про його бажання виїхати до Ізраїлю, вони розпочали проти його родини неперебірливу кампанію, яка включала погрози, биття вікон в його помешканні і побиття його 15-річного сина Марка школярами. На зажалення міліція не хотіла інтервеніювати і навіть дорадила йому, щоб цю справу не розголошував, бо це, мовляв, непорозуміння між школярами. Вісім днів тому в його вікно вкинено тяжкий металевий предмет, але в тому часі не було нікого в хаті і ніхто не постраждав. „Мої діти сидять тепер дома, — заявив Албер, — боячись виходити на вулицю".

ВСТАНЬМО І БУДЬМО ПОРАХОВАНІ!
під час УКРАЇНСЬКОЇ ВСЕНАРОДНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ та ПОХОДУ ВОЛІ у ВАШІНҐТОНІ
в суботу, 26-го червня!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Італійські вибори

Рідко коли така „внутрішня справа" одної країни, як нею є вибори до парляменту, мала такий міжнародний розголос і таке зацікавлення, як останні вибори в Італії. Головною причиною цього було те, що вислід виборів, в разі перемоги комуністів, міг мати далекойдучі наслідки, не тільки внутрішнього італійського, але й міжнародного політичного порядку. Це відносилося зокрема до такої вітальної справи, як Атлантійський Оборонний Союз — НАТО, до якого належить Італія та італійським репрезентантом до якого вже був навіть намічений представник комуністичної партії на випадок її виборчої перемоги. Це було головною причиною того, що З'єднані Стейти Америки, які в таких справах, як вибори в інших країнах, є аж надто здержливі, щоб не дати найменшого приводу до закиду відносно втручання у внутрішні справи іншої країни, цим разом ясно і недвозначно виявили своє застереження на випадок перемоги комуністів.

Міжнародну увагу мали ці італійські вибори також тому, що італійська компартія є найсильнішою і найбільшою компартією в Західній Европі та що вона, як і французька компартія, недвозначно виявила свою незалежність від Москви і бажання „змагати до соціялізму власним шляхом". Виборча перемога комуністів, як воєнна їх перемога у В'єтнамі, могла зі свого боку порядком „теорії доміно" започаткувати новий процес в інших західньоевропейських країнах. До цього долучилася ще також форма передвиборчої кампанії, що мала характер своєрідної „холодної війни" між загроженими християнськими демократами і комуністами, як головними суперниками, та соціялістами і нео-фашистами між ними.

У самих виборах жадна партія не виграла в повному розумінні того слова. Християнські демократи здобули більшість і залишаться при владі, але комуністи збільшили свої впливи в обох палатах парляменту, отже і в країні. Найбільше програли соціялісти, які досі, лявіруючи між християнськими демократами і комуністами, мали надію стати „тим третім, що користає", але сталося навпаки, виборці покарали їх за те, що через них вибори відбулися рік раніше, ніж мали відбутися, бо вони, соціялісти, знівечили міжпартійну коаліцію.

З висліду виборів західні коментатори не ворожать для Італії якоїсь „нової доби", але державні мужі Заходу не скривають свого вдоволення з того висліду, бо могло бути гірше, багато гірше, якщо вибори були б виграли комуністи.

Християнські демократи, залишаючись при владі, матимуть дотеперішні і ще деякі додаткові проблеми. Захитана економіка країни була одним з головних арґументів у передвиборчій кампанії, а вона тісно зв'язана з комуністами, які опановують робітничі спілки, без зрозуміння і бодай деякої співпраці яких важко буде вивести економіку країни на чисті води. Збільшена американська економічна допомога і співпраця матиме вітальне значення для дальшого розвитку ситуації в Італії, яка цілком певно залишиться осередком міжнародної уваги також після виборів.

Використана нагода

Недавно, бо тільки в кінці квітня ц. р., на книжковому ринку у Великобританії появилася монументальна праця американського автора Роберта Кайзера під назвою „Росія, її люди і влада", яка знайшла широкі рецензійні нотатки і статті, більш чи менш прихильні, але з них читач міг виробити собі опінію, що книжка була написана реалістично й переконливо, а умови життя в СССР були потверджені автором документами чи свідками, які довший час жили в СССР, або студіюють підсовєтську проблематику і вважаються сьогодні на Заході „совєтологами". Як інформує лондонський „Таймс", над книжкою відбулася також дебата на британському телебаченні з участю багатьох фахівців і свідків підсовєтської дійсности. Між свідками була жінка українського походження, яка однак не назвала свого імени, а керівник програми називав її „пані Ириною". В обговоренні брала участь британська комуністка Гілда Перен, яка перебувала 17 років в СССР, там оформилась і як комуністка намагалася всіма силами переконати слухачів, що висновки автора книжки про умови життя в Совєтському Союзі неправдиві і перекручені. Однак сам автор і керівник програми, вживаючи доказових арґументів, довели опонентку до такого стану, що вона власними словами підтвердила відмінність системи в СССР і що ця система таки немає нічого спільного з демократією, бо вона не визнає свободи слова і вибору між кандидатами в загальному голосуванні.

Наша землячка „пані Ірина", згідно з загальною опінією, прекрасно вив'язалася зі свого завдання, доказавши, що в СССР проводиться систематична урядова русифікація поневолених Москвою народів і переслідування інакомислячих. Вона при тому подала багато ілюстративного і доказового матеріялу. Свіжим прикладом переслідування був д-р Плахотнюк і Валентин Мороз, ім'я якого на Заході вже досить відоме. Відповідаючи „пані Ірині", автор книжки Роберт Кайзер погодився із її твердженням, що український нарід виявляє найглибші національні аспірації до незалежности, не зважаючи на те, що був ввесь час переслідуваний царським і тепер совєтським режимом.

Відмічуючи цей виступ нашої землячки, хотілося б вказати на ряд подібних випадків, де українці, головно молоді українські професіоналісти, могли б сказати правду про Україну і спростувати поширювані різними каналами ворожі перекручення, а то й наклепи, завданням яких є здискредитувати Україну і українські громади на поселеннях. Використовуймо такі нагоди де тільки можемо, бо це зближатиме нас до остаточної мети — волі для українського народу.

В. С-ко

КОМУНІСТИ ЗАВОЙОВУЮТЬ АФРИКУ

Громадянська війна в Анґолі добігає кінця, і західньоевропейські країни вже роблять перші кроки, щоб нав'язати „приязні відносини" з переможцями, в руках яких опинилися терени багаті на поклади нафти, діямантів, міді і манґану.

Вислід цієї затяжної війни був би напевно інший, якби, нехтуючи ухвали Гельсінської конференції, Москва не наказала Кастрові вислати до Анґолі проти слабо озброєних і недисциплінованих тубільців понад 12.000 добре вишколених кубинських вояків і наймодернішу зброю, літаки, танки й ракети. Захід, побоюючись порушити ефемерний детант і накликати на себе гнів Москви, не ворухнув пальцем, щоб перешкодити комуністам опанувати цю колишню португальську колонію в Африці, що має велике стратегічне значення.

У XV - XVII століттях до приходу португальців на території сучасної Анґолі існували держави Ґол-ан-Данґо, Конґо і Люнда. Наприкінці XVII стол., придушивши повстання найбільшого місцевого племені банту, Португалія заволоділа Анґолею.

Внаслідок деколонізації розташована на узбережжі Атлантійського океану Анґоля стала самостійною державою з понад 5-ма мільйонами людности. Круглo 400.000 португальців, які будь-щобудь внесли значний вклад у розвиток цивілізації цієї країни, мусіли її залишити.

У боротьбі за владу в Анґолі постали три „армії": опанованого комуністами Народного Руху за Визволення Анґолі (МПЛА), Фронту визволення Кабінди (ФЛЕС) і Національного Фронту Визволення Анґолі (ФНЛА). Тепер після кривавої боротьби майже вся територія Анґолі зайнята МПЛА і спротив триває лише на півдні країни, в Кабінді, сусідстві з Заїре, хоч її президент наказав припинити постачання зброї для повстанців, замкнувши кордони на вимогу „уряду" в столиці Люанді, опанованої комуністами.

Головної проблемою теперішнього уряду Анґолі є дії розпорошених повстанських партизанських загонів, які продовжують боротьбу і учиняють саботажі на охоронюваній кубинцями залізничній лінії, що проходить через центральну Анґолю.

Продукція кави — одного з основних предметів експорту — цього року становила лише 500.000 мішків замість 3.5 мільйона. Видобуток діямантів виносить половину видобутку попередніх років — 2 мільйони каратів. Великою мірою упав видобуток нафти. Овочі, городину і муку продають в столиці Анґолі, Люанді (400.000 населення) лише три рази на тиждень. Перед крамницями шикуються довжелезні черги. Три з кожних чотирьох автобусів стоять без руху через брак запасних частин. З 3 600 таксі залишилось тільки 20.

Люанда, мальовниче приморське місто із збудованими в португальському стилі домами, являє собою жалюгідне видовище: на хідниках численні вирви — сліди артилерійського обстрілу, більшість урядових будинків, крамниць, кафетерій і ресторанів зруйновані. Населення столиці говорить все ще португальською мовою, хоч уряд старається затерти всякі сліди колоніяльного панування португальців.

Після масового виїзду португальських громадян адміністративні і технічні становища займають чорні неграмотні абориґени, за спинами яких стоять здебільшого кубинці, юґослави і комуністи із Східньої Німеччини. Совєтські „дорадники" стараються триматися в тіні.

Кубинці відіграють головну ролю у відбудові країни. Кубинські вояки патрулюють вулиці міст, запроваджують військову дисципліну в МПЛА, вчать в школах, направляють знищені мости, навчають анґольців нових методів агрикультури, хоч до уряду напливають численні скарги на грабунки і ґвалтування жінок „визволителями". На вулицях можна бачити численні плякати з написами: „Кубинці — наші кревні брати!" Один португальський коляборант у розмові з журналістами заявив: „Страшно подумати, що може тут статися, якщо кубинці залишать цю країну!"

Кастро недавно заявив, що він стягатиме з Анґолі щотижня по 200 вояків, але один кубинський старшина в довірочній розмові з американським журналістом висловив переконання, що це може статися не раніше як наприкінці року і що значний контингент кубинців залишиться на неозначений час, бо „жадного натиску в цьому напрямі з боку Заходу нема". Анґольський прем'єр-міністер Нассіменто вихваляв Кубу, що вона нічого крім „братської допомоги" не принесла, натомість Америка хотіла б знову обернути Анґолю на колонію. „Без совєтської зброї, — слушно заявив Нассіменто, — наша перемога була б неможлива". Москва обіцяє новому анґольському урядові широку допомогу в розвиткові рибальства і індустрії.

Для ліберальної американської преси характеристичним є прихильне відношення до комуністичного режиму в Анґолі. Це виразно видно з дописів окремих кореспондентів, які не виявляють жадних симпатій до переможених, не пишуть про жорстокі розправи над полоненими, про винищування анґольських „куркулів" і поміщиків. І ОН, очевидна річ, у цій справі голосу не забирає, бо це ж далека закутина світу, звідки на 2-гу авеню в Ню Йорку стогони і зойки катованих не доходять.

Обурливим явищем є „суд"

(Закінчення на стор. 5-ій)

В. Гут Кульчицький

„ДРУГИЙ БІК МЕДАЛІ"

(2)

Дж. Стіл у згадуваній вже статті вказав на правду, яку особливо сателітні народи не хотіли бачити, тобто, що „на практиці, радше через дії як слова, З'єднані Стейти вже давно акцептували совєтську сферу впливів у Східній Европі... Вашінґтон не був готовий вирвати контролю від Москви над Східньою Европою". Тепер же, коли та практика дістала в Гельсінках леґальну основу, чи можливо, щоб народи Східньої Европи, замість звертати зір на Захід, почали дивитися довкола себе, почали шукати за допомогою поміж собою?

Неґативно відповіла б Гелла Пік, спеціялістка від Східньої Европи, довгий репортаж якої з Чехо-Словаччини п. н. „Рабство з людським обличчям" („Менч. Гард.", з 30-го травня) переповнений почуттям резиґнації. Причина подана у гірких словах, висловлених знайомим репортерки на вулиці, „де неможливі підслухові апарати": ...„чи хоч один західній вояк прийшов би нам допомагати, якщо б ми пробували вирватися? Ні, Захід і пальцем не рушив би, і кожний чех це знає".

Позитивна ж напрошується відповідь при читанні згадуваної вище статті Львов'янина. Висловлюючи радість не тільки свою, але й своїх однодумців у Польщі з приводу українсько-польського діялогу, він пише, що той діялог будить „надію в тих усіх, які розуміють, що союз поневолених совєтським імперіялізмом народів — це невідклична умова, щоб здобути можливість вирішувати власну долю. Ніхто з нас вже не покладає великих надій на допомогу Західніх країн."

„Якби були одностайно стали..."

Та щоб ідея спільної боротьби всіх поневолених московським комуно-імперіялізмом народів стала власністю не тільки одиниць, але широких мас, потрібно, нам здається, двох засадничих речей:

1. Зрозуміння серйозности ситуації, у якій немає місця на забавки, немає часу на дрібні, у порівнянні із смертельною загрозою, суперечки, бо питання стоїть: бути чи не бути для всіх народів під московським чоботом без огляду на їхній теперішній статус.

2. Ясного і глибокого усвідомлення сили об'єднаного фронту поневолених народів і його великих можливостей, і то без огляду на те, до якої можливости визволення хтось схиляється: у наслідок еволюції, III-ої світової війни чи революції.

Не легка то річ, бо звичайно в людини є тенденція перескакувати через неприємне сучасне у вимріяне майбутнє, і тому то так багато дискусій починається сакраментальним: „коли зміниться ситуація на сході Европи", або „у випадку розвалу Совєтського Союзу".

Та й розуміння минулого, з якого мала б випливати наука на майбутнє, має тенденцію залишатися стандартним, без творчих, так би мовити, спалахів. Як приклад такого стандартного розуміння може служити стаття П. Феденка (якого, між іншим, ми поважаємо і його писання уважно читаємо) з нагоди виступу Г. Зонненфельдта п. н. „Поради поневоленим народам" („Свобода", 28-го квітня). Там він твердить, що неволя, „органічна" чи „історична", пригнобленим народам „гірка", і одночасно дивується, „з якої причини п. Зонненфельдт радить „сателітам" сидіти тихо, не мріяти про вихід із того „органічного" зв'язку, не влаштовувати повстань проти „старшого брата". А дивується П. Феденко, бо він переконаний, що „в країнах під комуністичною тиранією люди розуміють, що мрії про „всенаціональне повстання" не мають там реального ґрунту. Тому „поради американських дипломатів там непотрібні". Виробили ж собі таку мудрість, — на думку шановного автора, — ті народи на підставі гірких досвідів східньо-берлінського повстання, зусиль Мадярщини і Чехо-Словаччини.

Та чи дійсно оті невдалі спроби мають доказувати, „що мрії про всенародне повстання не мають там ґрунту"? Чому ж не розглядати тих невдач під кутом Шевченкового, „якби були одностайно стали"? І східні німці, і чехи, і поляки, і мадяри, й інші поневолені народи? Розуміється — це забава у „щоби було, якби було", але вона необхідна для викристалізування альтернативи до цьогочасної виключної орієнтації на допомогу Заходу. От ще хоч би отаке питання: чи відважилась би була Москва посилати військові з'єднання польські і східньо-німецькі для придушення „чехо-словацької весни", якщо б в тому часі були існували глибокі і сильні почуття дружби між тими народами?

І чи не було б конечним якраз під отаким кутом, застосовуючи науку минулого до майбутнього, розглядати нову кризу, яка наростає на Сході Еврапи і про яку широко розписується західня преса по обох боках Атлянтику?

Який же ж до болю знайомий образ малює згадувана вже Гелла Пік у новому репортажі про незалежну позицію Юґославії („Менчестер Ґардіян", 13-го червня). Тіто є рішений зробити все можливе, щоб Юґославія розвивалася і „не впала жертвою амбіції Совєтського Союзу повернути її назад до комуністичного бльоку"; Юґославія відкрито висловлює стурбування, що Захід, а особливо ЗСА, є у відступі і не хоче приборкати совєтської амбіції супроти Юґославії". І в додатку до того: „Юґославія має забагато непевних сусідів..." Мимоволі родиться бажання додати, як рефрен „на сході без змін". Та одночасно надія все таки нас не покидає. Надія, що Східня Европа все таки спроможеться на зміни, і західні репортери зможуть звітувати про появу нового обличчя, про розробку нових сценаріїв.

(Кінець).

Софія Наумович

ІСТОРІЯ МОГО ДОКТОРАТУ

(Студентській молоді присвячую)

II

У наступних роках виголосила я ще два експозе: про Тараса Шевченка, чий життєпис — від кріпака до бувальців аристократичних сальонів, — вислухали всі, мов пригодницької повісті, а його заслання в Сибір нагадало сучасний ҐУЛАҐ. У другому експозе — про прекрасну Марію Маркович, Марка Вовчка, — чию повість „Маруся" всі у Франції знають, — я підкреслила її романтичне життя з такими закоханими в неї двома конкурентами, як П. Куліш і І. Турґенєв, якого теж у Франції знають дуже добре. М. Маланчук, яка чудово володіє французькою мовою, у своєму експозе представила Марію Башкірцеву, як українську аристократку, що більшу частину свого короткого життя проживала у Франції й залишила 4-томовий „Журнал", яким і досі захоплюються французи за бистрість її спостережень, гумор і критичні зауваги до різних питань, включно із світовою політикою, як теж і за трагічно обірване молоде кохання.

Точно у два роки я закінчила свою працю і принесла її проф. Кадо. Не довелося довго чекати на відповідь. Через два тижні, він з великим незадоволенням, повернув мені її назад і сказав: „По-перше ви занадто поспішилися. Два роки – це мінімум, але ніхто в тому реченці не віддає, а зрештою — це не теза, а політичний памфлет! Я її прийняти не можу!..." Коли я запитала, що він уважає „політичним памфлетом", він подразнено відповів: „Навіщо ви так розписалися про Мазепу? Усі на Заході знають про його любовні пригоди, але що це має спільного з літературою? А далі, ви пишете про переслідування уніятів, але ж це були поляки-католики, а всі українці — православні... І як ви відважилися принижувати Пушкіна, мовляв, його „Дон Жуан" занадто слабий, щоб його порівнювати з твором вашої Лесі Українки?!"

На всі ці його зауваги я мала готові відповіді, та він і слухати не хотів, але казав мені „ґрунтовно переробити" працю, якщо він має дочитати її до кінця... Я спокійно забрала її назад, проте билася з думками, бож ніяк не хотілося здавати позицій. Адже я писала правду. Врешті вирішила, будь-що-буде, не викидати ніодного „памфлету", але обставити його такими арґументами, щоб їх не можна було збити, при чому побажані були радше чужинецькі джерела. Отож, наприклад, щодо уніятів, то мені послужила його таки, професора Кадо, власна книжка, в якій він навів слова маркіза Астольфа де Кюстіна про переслідування „базиліянів". Тут я могла сміливо написати, що це якраз українські, а не польські оо. Василіяни, переорганізацію яких перевів Митрополит Шептицький, — усе це з відповідними датами і відсилачами, а також навела драму о. Богдана Куриласа: „Діялоги Василіянок", що на зразок „Діялогів Кармеліток" Ж. Бернаноса, насвітлюють знущання над українськими і білоруськими монахами.

З Пушкіном пішло мені ще легше. В енциклопедії Бомпіяні під гаслом „Дон Жуан можна знайти похвальні вислови про „Камінного господаря" Л. Українки та „Дон Жуана" О. Толстого (нащадка гетьмана Кирила Розумовського), зате ж Пушкіна збули там двома реченнями. Я це все зіставила разом, прикинувши мій „жаль", що його „Дон Жуан" куди слабший, як славнозвісний, але нудний і напушений „Євгеній Анєгін", що не може втриматися на французькій сцені більше двох-трьох разів і тихенько зникає з афіші...

Так „перероблену" і скріплену арґументами тезу, я знову, після двох років віднесла до проф. Кадо, який перестав уже на семінарах говорити про Схід Европи і перейшов просто на Достоєвського. Коли він запитував на початку року, хто й які візьме експозе, то ми, дві українки, сказали, що замало знаємо про Достоєвського, щоб про нього говорити, але можемо говорити про цю епоху. Проте, коли я запропонувала розказати щось про Наполеона й Україну, то він відповів анекдотом, що я така ж як поляки, які до кожної теми пришивають свою Польщу. Коли, наприклад, хтось говорить про слона, то поляк зразу ж почне говорити на тему „слон і Польща"... Я змовчала, але думаю, що моя розповідь про „Наполеоніду" — визволену Наполеоном Україну — про козацькі полки Котляревського, яким цар заборонив битися зі страху, що козаки обернуть зброю проти москалів, — була б напевно збагатила знання проф. Кадо про ті часи в Росії.

(Продовження буде)

Остап Тарнавський

ВОЛОДИМИР ЯНІВ — ПОЕТ І ВЧЕНИЙ

IV

І закінчення життя поет бачить у радісному завершенні, у тріюмфі:

Тих днів, що дням ідуть
на зміну,
не йдуть, а хвилями
пливуть
у ту святу, величну
днину,
що звершує тріюмфом
путь.

Книжку „Життя" виповнює головно великий цикл „Мрія та слово", що його автор схарактеризував як ліричну автобіографію. 46 віршів — кожний складений із трьох п'ятивіршових строф і кожний рядок писаний популярним у нас чотиристоповим ямбом — розказують про життя автора, але з погляду глибшого роздуму, з філософічним підкладом, в осередку; як і кожної філософії, стоїть сумнів: чи оце життя не пройшло марно:

В постійнім сумніві питаю,
що вгорі лишилось
з дня,
і чи в бажанні урожаю
я випив з чаші труд
до дна,
в тривожнім сумніві
питаю.

Тривожна мисль летить
в минуле
шукати відблиску хвилин,
що не пройшли,
не проминули,
а в слово перейшли,
чи в чин,
і зберегли повік минуле.

І проникає мисль в одчаї
недовідоме дальших днів,
що ще зроблю, скажу,
пізнаю,
чи переллю чуття у спів,
і творчу мисль звільню
з одчаю.

Поет вдоволений із свого життєвого шляху. Його досягнення сповнюють його спокоєм. Свої почування він переливає у вірш. Вірш Янова популярний. Літературознавець Ігор Качуровський каже у своїй праці про строфіку, що п'ятивіршові строфи, що їх уживає Янів, — це типове явище для нашої „барокової" поезії. Цю строфу бачимо вже у Григорія Сковороди. Чотиристоповий ямб, що його уживає Янів, — це вірш Котляревського (таким віршем написана „Енеїда") та й він чи не найпопулярніший з усіх ямбів у нашій поезії. Переважає він у поезії Шевченка. Залюбки вживав його Олександер Олесь. У Янева маємо ще повторення окремих, важливих для теми слів чи цілих рядків, і це повторення звучить мелодійно. В тій повторній мелодійності п'ятивіршової строфи, що нагадує рондель, відбився настрій душевної рівноваги і завершення: життєве коло замикається у свідомості, що людина пройшла свій життєвий шлях достойно й успішно.

Цю певність за пройдений життєвий шлях виявляє останній 46-ий вірш із циклу „Мрія та слово":

Без жалю, мирно,
в невідоме
листками падають літа...
І без утоми йду свідомий,
що втіха в дім мій завіта,
хоч підем в простір
невідомий.

Як рік за роком багатіє,
і тут і там і скрізь вже слід
дозрілих ягід з квітy мрій,
не жалко втечі
бистрих літ,
як рік за роком багатіє.

Дородом осені щасливий,
хоч ось зима, мороз і лід,
хоч ніч згасить життя
й пориви,
я шлю незнаному привіт:
— в безсмерті книг живу
щасливий.

Не тільки самий бароковий вірш, але й філософічні роздуми, вложені у форму п'ятивіршових строф, відсилають нас зразу до згаданого вже поета - філософа Григорія Сковороди, головного представника барокко в нашій літературі. У Сковороди знаходимо і подібну строфу:

Ідеш і хочеш нас
оставить?
іди ж весел цілий
і здоровий,
будь тобі вітри погодні,
тихі, жаркі, не холодні,
щаслив тобі путь везді
отсіль будь.

Подібність формальна може бути випадкова. Тут замітніша і важливіша подібність глибокої думки, оформленої бароковим віршем, — думки, що розглядає людину і її життєвий шлях. Григорій Сковорода — це філософ доби. Він вийшов із найкращої на той час школи — із Київсько - Могилянської Академії, вчився теж у Західній Европі та й став предтечею нового культурного відродження, що вийшло від культурних і наукових центрів в Україні.

Янів не є простим послідовником Сковороди. Хоч обидва вони репрезентують релігійний світогляд, то Сковорода не дав себе вловити світові та й проповідував марність земного животіння, тоді, коли Янів шукає довершень на цій землі й уважає ці довершення людини її життєвим тріюмфом.

Вароковий стиль віршів Янова дуже яскраво відбитий у принагідному вірші „На смерть Евгена Врецьони". Тут і бачимо добирану фразеологію, що й характеризує барокову барвистість вислову, як „навіжений мчить експрес без стриму у безрух вічности без відгомону", або такий справді маркантний вислів: „вплету колишніх днів криваві рожі в букет на вічне віко домовини". Цей вірш знову нагадує нам багатий на книжне віршування час, коли Україна переживала напружений період у боротьбі за здобуття своєї національної і політичної незалежности на початку сімнадцятого сторіччя. Вірші того часу, головно панегіричні, далі історичні і побутово - моралістичні, створювались на національній основі та й мали і патріотичний і моралізарський і часто політичний підклад.

Тут, — тому, що мова про вірш з приводу смерти друга, — варто згадати Касіяна Саковича, автора славного „Вірша на жалосний погреб зацного рицаря Петра Конашевича Сагайдачного, гетьмана войска його королівської мості запорозького", Сакович, як і Янів, людина вчена. Він — уродженець Галицької землі, вчився у Краківському уні-

(Закінчення на стор. 6-ій)

У 200-ЛІТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ І В 100-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ВКЛАДУ В ЇХ РІСТ І РОЗВИТОК, НАША МАСОВА УЧАСТЬ У ВСЕНАРОДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШІНГТОНІ В СУБОТУ, 26-ГО ЧЕРВНЯ, ПРИГАДАЄ АМЕРИЦІ І СВІТОВІ, ЩО УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ВІДДАВНА ПРАГНЕ І ВСЕ ЩЕ ОЧІКУЄ „СВОГО ВАШІНГТОНА З ЙОГО ПРАВЕДНИМ ЗАКОНОМ"!

ВИКОНАЙМО НАШУ ПОВИННІСТЬ!

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

Закликаємо всіх членів Українського Народного Союзу до масової участи в Українському Тижні у Вашінгтоні ,зокрема до найчисленнішої участи в маніфестаційному „Поході Волі" та репрезентаційному концерті в суботу, 26-го червня.

Члени Українського Народного Союзу завжди були в авангарді всіх почина за добре ім'я українців в Америці та на допомогу своєму українському народові в його змаганнях до волі і незалежности, щоб діждатись „свого Вашінгтона з його праведним законом". Цим і здобув собі Український Народний Союз велику і зобов'язуючу назву „Української заморської твердині"!

Наша масова участь в Українському Тижні у Вашінгтоні, зокрема в „Поході Волі" та концерті в суботу, 26-го червня, має вітальне значення в змаганнях за належне нам місце в американській мозаїці, як і за місце нашого українського народу „у народів вольних колі". Закликаємо й очікуємо, що члени УНСоюзу своєю масовою участю в цих імпрезах запишуть ще одну світлу сторінку у великій і славній історії нашої установи!

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС
Джерзі Сіті, 15 червня 1976

Тиждень Поневолених Націй в Ню Йорку

Затверджену програму Тижня Поневолених Націй Радою Національностей 6-го травня 1967 р. в Ню Йорку уточнив Екзекутивний Директор того комітету д-р Ів. Дочефф на засіданні представників Американських Приятелів АБН в Ню Йорку 28-го травня ц. р. Засідання Американських Приятелів АБН скликав його голова Анатолій Бедрій з нагоди завітання до Ню Йорку гостей , прем'єра Ярослава Стецька, голови АБН, та його дружини мгр Слави Стецько, редактора „АБН-Коресподенц", які в поворотній дорозі з Дев'ятої Конференції Світової Комуністичної Ліги (ВАКЛ), що відбулася від 30-го квітня до 3-го травня ц. р. у столиці Кореї Сеуль, перебували в Ню Йорку. Опісля їх привітав голова д-р А. Бедрій. По прийняттю порядку нарад він попросив мгр Славу Стецько поінформувати присутніх про перебіг тієї важливої, для прискорення дня, визволення України конференції, та голову Ярослава Стецька заподати засадничі політичні заложення політики АБН й програми дій на майбутнє. Голова звернув увагу на факт, що оборона людських прав має передумову національної незалежности й що доктрину детанту Соннефельдта та Кіссенджера протиставиться засадам американської політики, проголошеної Публічним Законом ч. 86-90, який схвалено Конгресом ЗСА 17-го липня 1959 р. у Вашінгтоні. Після запитів і дискусій та обговорення справи участи національностей в американських виборах, президент Американських Приятелів АБН д-р Ів. Дочефф заподав важливі уточнення програми належного відзначення Тижня Поневолених Націй в цім році в Ню Йорку. Після нарад з представником лідера американських робітників Джорджа Міні, голови національного Комітету Тижня Поневолених Націй проф. Лева Добрянського та президент Американських Приятелів АБН й Екзекутивного Директора Тижня Поневолених Націй д-ра Ів. Дочеффа, устійнено, що те відзначення пересувається на 11-го липня до 17-го липня ц. р. включно, тому, що в Ню Йорку 12-го липня розпочинається тут Конвенція Американської Демократичної Партії, яку слід використати з допомогою зорганізованого американського робітництва для справи визволення поневолених націй. У програмі залишається Молебень в катедрі св. Патрика в Ню Йорку, звідки поїдуть автобусом, а потім кораблем під Статую Свободи, де відбудеться величава Маніфестація в обороні Поневолених Націй.

Робітнича Юнія АФЛ-СІО видрукує відповідну летючку, а подробиці програми будуть заподані у нашій пресі.

Створено новий Відділ УККА

Озон Парк, Н. Йо. (П) — На терені південно-центрального Квінсу в Озон Парку, Вудгейвені, Річмонд Гілл і в сусідніх близьких передмістях Ню Йорку з їх досить великим і щораз зростаючим українським поселенням здавна відчувався брак об'єднуючої громадської організації. Тому можна радіти з події, яка сталася у неділю, 23-го травня — оснування нового Відділу УККА в Озон Парку—Вудгейвені, що його, мабуть, називатимуть Відділом Центрального Квінсу.

У невеликій, проте чепурній залі в підвалі українсько-католицької церкви Покрови Богоматері зібралося коло 50 людей, чоловіків і жінок, громадського активу околиці. Збори відкрив ініціятор Відділу дир. Роман Крупка, вітаючи представника Централі, екзекутивного директора УККА мгра Івана Базарка. Потім місцевий парох о. крилошанин Любомир Мудрий провів спільну великодню молитву „Христос Воскрес". Далі обрано президію Зборів — п-і Дарія Степаняк, пп. Менцінський і Питляр. Мгр Базарко коротко й вичерпно розказав про історію, вагу й діяльність УККА та про потребу творення місцевих відділів. Цю останню справу було подрібніше обговорено в дискусії, де підкреслено, що творення відділів на передмістях Великого Ню Йорку не послаблює, а змішнює дію й престиж центрального Об'єднаного Комітету. Це творення може спричинитися до умасовлення членства УККА й до пожвавлення культурної праці на периферіях.

Далі збори відбувалися гармонійно й упорядковано. Зачитано й протискутовано зразковий правильник Відділів УККА. Потім обрано, на диво без спротивів і резигнацій, Управу нового Відділу, на чолі з головою Василем Босаком, одним із найактивніших членів квінської громади (він же й голова місцевого Відділу ООЧСУ). Обрано також Контрольну Комісію з головою мгром О. Питлярем і Товариський Суд під проводом мгра О. Менцінського. Збори схвалили дуже низьку членську вкладку Відділу — 3 доляри річно від родини, яка напевно не буде перешкодою для масової участи громади в новій організації.

Можна вірити, що ця наймолодша клітина, працюючи разом із великою Українською Громадою Америки й під проводом єдиної Централі, доб'ється ще більших успіхів, ніж досі мала ця мала активна й об'єднана передміська колонія.

УКРАЇНСЬКІ ЦЕНТРАЛЬНІ УСТАНОВИ ЗАКЛИКАЮТЬ ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ В МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШІНГТОНІ ЦІЄЇ СУБОТИ 26-го ЧЕРВНЯ

ЗАКЛИК УКРАЇНСЬКОГО КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ

Почався „Український Тиждень" у столиці країни, Вашінгтоні. Ціллю його є відзначити 200-річчя Американської Революції і побудови самостійної держави та 100-річчя масового українського поселення в ній. Відзначуючи 200-річчя Американської Революції, ми підкреслюємо свою відданість великим ідеалам, що їх та Революція видвигнула, а відзначаючи 100-річчя нашого поселення, ми прагнемо показати не лише свою силу, але свою готовість, як найактивніше причинитися до здійснення тих ідеалів в ЗСА, в цілому світі, а в першу чергу в Україні, країні наших батьків. Всі наші виступи, гасла, транспаренти наголосять це. Хай же наші поступки і слова будуть гідні того великого завдання.

Вже в понеділок, 21-го червня, були відкриті виставки в приміщеннях Мартин Лютер Кінг Лайбрері при 901 "G" Норт Вест вулиці в центрі столиці. Виставку образотворчого мистецтва зорганізувала Спілки Мистців Українців в Америці (ОМУА), яку очолює різьбар М. Черешньовський; виставку вишивок зорганізувала Мирослава Стахів, народного мистецтва О. Масник, української книжки Український Книжковий Центр, очолений М. Денисюком. Поблизькі українські громади повинні зорганізувати групові прогулянки в часі „Українського Тижня", наголошуючи в першу чергу участь нашої молоді у них.

В четвер, 24-го червня, українська молодь відвідає Білий Дім у Вашінгтоні й матиме там майже цілоденну програму, спеціяльно їй присвячену.

В п'ятницю, 25-го червня, в залі Колдвел Католицького Університету Америки відбувається симпозіюм українських науковців, спонзорований НТШ-УВАН-Українським Дослідчим Інститутом Гарварду. Імена видатних науковців і діячів забезпечують високий позем цього симпозіюму, а широке заінтересування ним науковими й урядовими та суспільними колами столиці вказують на його вагу.

Субота, 26 червня, кульмінаційний пункт „Українського Тижня" і взагалі наших відзначувань обидвох роковин. Це день Всенародного Здвигу, який має показати нашим другам і недругам та нам самим, ким ми є і на що ми спосібні! Здвиг почнеться збіркою біля пам'ятника Будівничого Американської Держави і першого Президента ЗСА, Джорджа Вашінгтона. Довкруги спеціяльно побудованої трибуни зберуться прапороносці з почотами біля своїх прапорів, формації молоді в одностроях, організації і всі учасники. Кожна організація і кожна місцевість матимуть свої транспаренти, гасла, назви, а в першу чергу свої прапори. Кожен учасник повинен бути відзначений жетоном, який Крайовий Комітет видав для відзначення 200- і 100-річчя. Хай столиця країни замайорить ними!

Голова Крайового Комітету Йосип Лисогір відкриє Здвиг, молодь зложить салют Першому Президентові, після чого почнеться похід. Похід очолять Почесні Великі Маршали, порядкуватимуть ветерани-впорядники зі синьо-жовтими опасками. Просимо всіх іти колонами, не одинцем, і тільки призначеними для походу вулицями: від місця збірки вул. ч. 17 до Коннектикат евеню, нею до „П" вулиці і нею аж до пам'ятника Т. Шевченка. В різних пунктах походу буде вода до пиття та переносні санітарні вмаштування для користування учасниками походу.

На площі паркування церкви Пілігримів, що біля пам'ятника Т. Шевченка, будуть станки з харчами й напитками.

В програмі коло пам'ятника Т. Шевченка виступатимуть найвидатніші представники державного уряду, репрезентанти американської громадськости та провідні українські діячі.

Цей великий день буде закінчений Репрезентативним Концертом у найкращій залі столиці, Конституюшен Гол, що почнеться в год. 7-ій вечора. Конституюшен Гол міститься близько того місця, де почнеться Здвиг. Хто ще не матиме квитка вступу на концерт, зможе набути його в касах Конституюшен Гол, що будуть відкриті цілий день, або тепер у Вашінгтоні: О. Зенюк (301) 622-0463, Б. Скасків (301) 434-1217, О. Петренко (301) 439-9416.

В неділю відбудеться особлива, перший раз в історії української громадськости в ЗСА, імпреза на Арлінгтон Національному Цвинтарі. Будуть зложені вінки на Могилі Незнаного Вояка, а відтак буде відправлений соборний Молебень Ієрархами Українських Церков в амфітеатрі на цвинтарі.

Цим „Український Тиждень у Вашінгтоні буде закінчений.

В справі приміщень на нічліги просимо звертатися до канцелярії УККА, або прямо до Вашінгтону на слідуючу адресу: Bicentenial Lodging Locators, 451 Pennsylvania Ave.,N. W. Washington, D.C. 20001 tel.: 737-6070.

Хто бажав би, то може винайняти зарезервоване Крайовим Комітетом приміщення в Дюпон Пляза Готель, тел. 202 483-6000, де за подвійну кімнату ціна 46.00 дол. Так само зарезервовані кімнати в готелі ІМКА, два блоки від Білого Дому.

Громадянки і Громадяни! ПРИЙШОВ ЧАС ПОКАЗАТИ СЕБЕ!

Президія Українського Крайового Комітету 200-Річчя Америки

Йосип Лисогір голова	**Едвард Попіль** заст. голови	**Іван Винник** заст. голови і фін. референт
Ярослав Гайвас заступ. голови і орг. реф.		**Іван Базарко** секретар

ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ВСЕНАРОДНОГО ЗДВИГУ У ВАШІНГТОНІ

СУБОТА, 26 червня 1976:

Год. 11-та вранці: Збірка біля пам'ятника Вашінгтона та Поклін Батькові нашої країни;
„Похід Волі" вулицями столиці до пам'ятника Т. Шевченка з участю комбатантських, жіночих, молодечих організацій, Відділів УККА та інших організацій, з прапорами і транспарентами;
Год. 1:30 по полудні: Програма біля пам'ятника Т. Шевченка:
Молитви: Ієрархи Українських Церков;
Промовці: Президент або Віцепрезидент ЗСА; проф. Лев Добрянський, Йосип Лисогір, д-р Марія В. Бек і Едвард Попіль.
Мистецька програма: у виконанні мистецьких ансамблів з Вашінгтону, Філядельфії, Ню Йорку і Чікаго.
Репрезентативний Концерт: год. 7:00 вечером в „Конститюшен Гол".

НЕДІЛЯ, 27-го червня 1976:

Соборний Архиєрейський Молебень на національному цвинтарі в Арлінгтоні, присвячений пам'яті піонерів-основників нашого життя в цій країні і українців-вояків Американських Збройних Сил, що згинули в обороні Америки.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ КОНЦЕРТ

(КОНСТИТЮШЕН ГОЛ, ВАШІНГТОН, СУБОТА 26 ЧЕРВНЯ, ГОД. 7-ма ВЕЧОРА)

ПРОГРАМА

1) **Національні гимни — National Anthems — хор „Прометей", Філядельфія**
2) **Слово про українську культуру** — Ляриса Кукрицька-**Лисняк**
3) **Привіт** — **Танцювальний ансамбль „Верховинці" при Осередку СУМА в Ню Йорку, мистецький керівник** О. Генза
4) "This Land is Your Land — Woody Guthrie
Patriotic Phantazy — J. M. Cohen
Куріпочка — народна пісня — М. Федорів
Переяславка — народна пісня
співає Об'єднаний юний хор Осередку СУМА ім. Павлушкова в Чікаго, музичний директор О. Ференц, акомпаніямент — М. Гаврилюк.
5) Соната — Лев Ревуцький — фортепіянове сольо Тома Гриньків
6) „Хор Бранців" — М. Лисенко,
а) „Ой нема, нема" — (соліст З. Чорнобіль)
б) „Наш отаман"
в) „У Туркині"
„Часом я тужу" — Б. Кудрик
„Огні горять" — І. Воробкевич — Співає хор „Прометей", (солісти: З. Чорнобіль, Б. Селецький); диригент М. Длябога, акомпаніямент Г. Мазурок.

ПЕРЕРВА

7) „Боротьба за волю" — хореографічна композиція в честь усіх, що люблять свободу. Музика — В. Гомоляк, хореографія — Р. Прийма-Богачевська — танцює Танцювальний ансамбль і Балетна Школа Р. Прийми-Богачевської.
8) „Запорожський марш" — М. Теліга
„Гори Карпати" — народна пісня
„Волиняночка" — М. Каліщук
„Ясени" — К. Кривенький
— виконує Ансамбль бандуристів у Вашінгтоні, мистецький керівник — І. Масник
9) „Довбош" — народна легенда. Музичне оформлення Д. Задора
„Ой три шляхи широкії" — слова Т. Шевченка, музика Я. Степового
„Куперіян" — опрацювання М. Лисенка
„І тихая хатиночка" — слова Б. Грінченка, музика К. Стеценка — співає А. Добрянський, акомпаніює — Т. Гриньків
10) „Чарівна скрипка" — слова Ю. Реблинського, аранжування І. Поклада
„Пісня буде поміж нами" — В. Івасюк — співає Ансамбль при Осередку СУМА ім. М. Павлушкова в Чікаго. Музичний директор — О. Ференц, акомпаніямент — М. Гаврилюк
11) Гопак — виконує танцювальний ансамбль „Верховинці" при Осередку СУМА в Ню Йорку, мистецький керівник О. Генза
12) „Грай, бандуро" — І. Шамо
„Хор Норманів" — А. Вахнянин — виконує хор „Прометей", Філядельфія, диригент — М. Длябога, акомпаніямент — Г. Мазурок.

ВСТАНЬМО І БУДЬМО ПОРАХОВАНІ!
під час **УКРАЇНСЬКОЇ ВСЕНАРОДНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ** та **ПОХОДУ ВОЛІ** у **ВАШІНГТОНІ**
в суботу, 26-го червня!

„УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ У ВАШІНГТОНІ"

ЗАКЛИК ДО ЧЛЕНСТВА ООЧСУ

В пляні відзначування українською спільнотою в Америці 200-річчя Незалежности ЗСА та 100-річчя українського поселення в Америці численні українські громади організують різні імпрези, мистецькі виставки, культурні фестивалі, видають інформаційні матеріяли й книжки про українців у ЗСА тощо, щоб засвідчити вклад українців у розвиток Америки.

Український Крайовий Комітет 200 і 100-річчя, між іншим, заплянував переведення в столиці ЗСА — Вашінгтоні — ряд імпрез у рамах „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЯ", від 20-го до 27-го червня 1976 р., у завершенні якого відбудеться в суботу, 26 червня, МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ біля пам'ятника Т. Шевченкові, що його попередить похід вулицями міста від Монумента Вашінгтона до Пам'ятника Т. Шевченка.

Збірка учасників походу в год. 10:00 біля Монумента Вашінгтона.

Біля Пам'ятника Т. Шевченка відбудеться програма, до участи в якій, як головного промовця, запрошено Президента Джералда Форда.

У суботу ввечорі, в 7-ій год., відбудеться Концерт у просторій залі Конститюшен Голл.

У час посилених переслідувань і насильної русифікації в Україні заманіфестуймо численною участю у ЗДВИЗІ у Вашінгтоні нашу незламну волю продовжувати усі можливі заходи в обороні поневоленого, але нескореного українського народу, засвідчім нашу солідарність і нашу підтримку героїчній поставі українських патріотів в Україні, які живим прикладом і жертовністю свого життя стверджують свою любов до України, в обороні національних, політичних і людських прав українського народу.

УСІ НА МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ
У ВАШІНГТОНІ, 26 ЧЕРВНЯ 1976!

Головна Управа ООЧСУ

Видання журналу та влаштування виставки української книжки

Будучи захоплені успіхами триденного Українського Фестивалю, що вперше відбувся в Ню Йорку від 14-16 травня ц. р., у нашій пресі переочено журнал, що його видав Василь Вереш на 80 стор. та влаштування Виставки Української Книжки в бібліотеці Академії Школи св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку. Про цю виставку з огляду на короткий час та на навал важливих справ, як будова сцени для виступу, осітлення замкненої на три дні 7-ої вулиці, озвучення й удекорування тризубами та українськими національними прапорами, не було часу присвятити належної уваги тим справам. То був правдивий Салют українців американській революції. Та маса українських прапорів, які звисали обабіч домів 7-ої вулиці в Ню Йорку, нагадували нам дні 22-го січня 1918 та 1919 років в Києві, коли проголошувано на ввесь світ Самостійність та Соборність Української Держави, чи 30-го червня 1941 р. у Львові, коли проголошено Відновлення тієї Української Самостійної Держави. Але,крім танців, співів, гри на бандурі, вишивок, кераміки, різьби, ноші, різних страв тощо, до української культури належить українська книга, й тому Комітет під головуванням адвоката І. Флиса доручив д-рові Ол. Соколишинові влаштувати таку виставку української книжки, що й збори Комітету одноголосно затвердили. В короткому часі він створив Виставкову комісію в складі: д-р Ол. Соколишин - голова, д-р Семен Федюк — заступник голови, мгр Ів. Ковбаса — секретар та члени: мгр Анна Бойчук, мгр Ігор Павло Заплітний, всі професійні бібліотекарі українці. Старанням Комісії зголосилося біля 12 охочих книгарень, видавництв та товариств брати участь у виставці. Директорка школи св. Юра сестра Мартина обіцяла в школі належне приміщення й всіх нас заскочило, що вона нам дала в розпорядження залю бібліотеки школи зі шафами книг, столами тощо. Удалося нам зібрати книги від Наукового Товариства ім. Шевченка, які приготовила й допомогла розкласти спільно з мгр Аннoю Бойчук д-р С. Федюком, автором цього допису і мгр Аннoю Кобринською, працівничкою бібліотеки НТШ в Ню Йорку. Мгр Ст. Хемич подбав, щоб Український Гарвардський Інститут був належно представлений.

Заходом директора канцелярії екзекутивного директора УККА мгра І. Базарка відповідну кількість літератури доставлено на нашу виставку, яку розложено в центрі залі. На окремих столах була література, доставлена заходом керівника ГУ ООЧСУ в Ню Йорку Д. Богая й Вас. Магая, яка, крім українських видань, мала ряд англійських, як опис України — Бопляна, Історія УПА — Тиса Крохмалюка, видання нескорених Мороза й інших, видання проф. Ол. Оглобина й інші. На окремих столах була література книгарні „Сурма" як також мої видання, як бібліографії, „Українці в Америці", Вісник Аляски — „Свобода" о. А. Гончаренка й інші. Метою виставки було представити українську книжкову продукцію на протязі 100 років українського поселення в Америці.

Я показав факсимільні репродукції Аласка Геральд — Свобода козака священника Агапія Гончаренка, який прибув до Ню Йорку тому 110 років і помер тому 60 років. родом з Київщини в 1868 рр. й наступних він видавав Вісник Аляски — „Свобода", де писав про американську конституцію і права та обов'язки громадян, як також перший на цім терені згадав про Т. Шевченка.

Слідували бібліографії про Україну англійською мовою д-р Р. Вереса, д-р Ол. Соколишина, англомовні історії про Українців в Америці М. Куропася та Вол. Вертсмана, як також М. Бурика, виданого Українським Національним Комітетом 200-річчя Америки. На окремому столі розложено видання книгарні „Сурма" в Ню Йорку, як „Ой, не ходи, Грицю...", „Украдене щастя", „Мартин Боруля", „Маруся Богуславка" й т.п., драматичні твори, з яких користали наші земляки в той час, коли ще не було радіо й телебачення. Після Другої світової війни з прибуттям української політичної еміграції пожвавлено й наукову діяльність НТШ, УВАН, Український Інститут Гарварду з рядом цінних наукових праць, які виставлено, як наукові монографі, регіональні збірники, доповіді, записки й т. п. Видання УККА меморандуми, монографії, писання проф. Л. Добрянського, зокрема Український Квартальник, видаваний д-р Вол. Душником. Виставку закінчено виданнями ГУ ООЧСУ, про що вже було згадано вище. Радіо „Свободи" зробило зі мною інтерв'ю про ту виставку, заходом п-ні Щипко, яке заподано в Україну. Накінець слід згадати, що учні Академії св. Юра видали журнальчик про українців в Америці.

Д-р Ол. Соколишин

Іван Івахів

ВАКАЦІЇ

Каже наша примовка, що кожний по-своєму з ума сходить, от тому й по-різному свої вакації проводить: один глядить ще однієї роботи-зарібку; другий малює хату, викінчує пивницю, випрячує возівню; дехто їде відвідати рідних чи приятелів; дехто попиває холодне пивце, а ще інший вбрався, як на Всеночне, взутий лежить в ліжку: — от життя й що мені хто зробить? Інші знову їдуть до Европи, щоб там духове відпочити й набратись снаги, піднестися на дусі.

Деякі їдуть і в Україну, але я цього до вакацій не зараховую, бо їдуть вони туди й подорожують там зі страхом й со трепетом, а це вже не вакації, мимо того, що хтось це вакаціями й називає.

Ідуть наші великі культурники на вакації до Німеччини, Швайцарії, Риму, Венеції, Мадриду, Парижу й навіть до Лондону й Дубліну. Ніхто туди їх не просить, не виглядає за ними і їх не хоче, — хоче тільки їхніх грошей. Взагалі наші люди дуже то хваляоься тією европейською культурою й дуже то нею виїжджають.

Чи можете мені сказати, що це таке Европа? Ті безідейні уряди, що потурають неправді й насильству; ті такі то чемні й облесні европейці, що нас за щось гіршого мають? Ті, що штовхнули Польщу до війни й потім її відреклися? Та християнська Европа, що не стала й далі не стає і не стоїть за правду, за рихт і на захистя таких самих християн, як і вони? Та я вам дякую за таку Европу. Те саме й з іншими рухами, партіями, союзами, що не стали й не стають за правду, свободу і в обороні гнаних й кривджених.

На мою думку, є багато кращих місць, куди поїхати й що побачити, ба навіть духово відпочити й духово піднестися — підкріпитись, і то недалеко таки нас: от так, як не раз ми за чимсь глядимо дуже далеко й довго, а воно таки тут, зараз коло нас, але чомусь ми цього перед тим були не завважили. Маю на думці місто Давфин у Манітобі, Канада, двісті миль на північний захід від Вінніпеґу. В перших днях серпня там щороку відбувається український здвиг, свято: парада, гуляння, виставки й концерти. Під час тих кількох днів все місто під українським знаком, і здається, що ви на Україні і то не лише в теперішній-колгоспній, але ще передвоєнній.

У суботу о 12-ій годині вполудне відбувається парада в місті, протягом трьох днів два рази денно о 3-ій годині пополудні та о 8-ій увечорі відбувається концерт, або вистава на сцені. Коли погода, то концерт о 3-ій годині відбувається надворі, — це дуже важне для світливців, бо тоді є добра нагода до фотографування й світливці можуть „дати собі добре духа". Виставка народного мистецтва й промислу, сільського господарства, а головно печива, відбувається цілий день і це можна оглядати. Раджу написати до Canada's National Ukrainian Festival, 9 3rd Avenue N. W., Dauphin, Manitoba, Canada, а вони вам вишлють програму й тоді зможете собі краще уплянувати свої відвідини Давфину. Краще перед тим прочитати „Історію Українців в Канаді", а тоді й вакації будуть багато цікавіші. Хто має яку причепку до авта чи шатро, то може на місці в таборі переночувати. В подорожньому бюрі при в'їзді до міста зі заходу наші дівчатка все вам докладно пояснять. Хто дуже любить гуляти (танцювати), то тут перед виставою відбуваються вечерниці за запрошеннями ,але думаю, що й вам запрошення не відмовлять, крім того, буває гуляння й під вільним небом й тут уже кожний може собі потанцювати. Вистава, концерт на високому рівні, тут можете почути оркестру старших на цимбалах, або дитячу на скрипці, цимбалах і гармонії; а таких танцюристів, як тут, я ще не бачив, тнуть „Козака" аж ся преч каже, муха не сідає.

Та на цьому ще не кінець: цікаво оглянути місто, поговорити з нашими людьми, що ще по-українському так говорять, як колись у нас вдома, і поїхати 14миль на північ від Давфину до хуторів Долинної Ріки, Велі Рівер. Тут зняти на світлину стару церковцю, цвинтар й довідатись про те, що тут в одній могилі й у в одній труні похована мати з дитиною, повмирали того самого дня, а дитина в матері на руках. Інші її діти повиростали й живуть. Звідси милю-дві на захід до „Хреста свободи", де 12-го квітня 1897 року о. Нестор Дмитрів був відправив першу нашу Службу Божу в Канаді. Тут зфотографувати цей хрест й зараз коло нього першу нашу церкву в Канаді, збудовану 1898 року. Перші наші поселенці прибули сюди 1896 року.

Якщо це буде в неділю, то заговорити тут з людьми, зробити їм знімку, заспівати чи заграти їм; пару миль звідси вступити до п. Степана Негрича, щоб побачити наше перше поселення в Канаді: хату, господарські будинки; і знов пару миль звідси на північ вступити до місцевости України, на мапі так і зазначено „Україна". Це ніби все для тих, що дуже то спішаться й дуже то не думають.

Для тих, що мають трохи більше часу й щось трохи думають, раджу поїхати ще до Йорктону в Саскачевані. Тут є гарний табір; можна тут побути, оглянути місто; тут є велика українська громада, оо. Редемптористи мають навіть свою друкарню, монахині ведуть українські школи. За містом при головному шляху оглянути музей, а в ньому — найкращий український відділ й знадвору на стіні зняти українську пару: чоловік рубає дрова, в синіх шараварах, підперезаний жовтим поясом, в кримці, чоботях, а жінка — ростом невеличка, в хустці, ще в спідниці, чоботях. А ви думали? Видно, що таки хтось нас за щось має. Тільки одна біда, — головік заглядає до кухля, гальби, — і з борідкою виглядає ,як арабський шейх. Чи може тому, що тепер мода на Арабів? Далі за Йорктоном по дорозі у Теодор зняти високі, як дзвінниці збіжеві засіки, а за містом — український цвинтар й могилу Ції Прокоп'юк, родженої 1831 року, яка упокоїлася 1918 року. Тільки наші люди тут поховані — самі наші написи, і цвинтар у найкращому порядку. Звідси вже до Саскатуну. При в'їзді до міста вступити до Інституту Петра Могили й побіч нього до Інституту Митрополита Шептицького. Із Саскатуну до Норд Батлфілд — й тут вступити знову до музею, зфотографувати українську хату й пам'ятник наших першим „уходникам". Найкраще світлити пізно по полудні, враз із сонцем.

А там далі — до Едмонтону в Альберті. Недалеко вже від Едмонтону, в Веґревил, зняти нашу писанку при в'їзді до міста; в місті — нашу церкву, за містом — знову мондерський цвинтар. Слід зазначити, що Веґревил й Мондер — це українські маточники в Альберті. Цікаво, що монахи й монахині поховані в чотирикутнику й головами до себе.

У мондері реба обов'язково відвідати український музей. Тут, у Мондері, є й монастир оо. Василіян, — взагалі Мондер — це український Рим в Канаді. Звідси вже, як рукою подав, до Національного Парку на Оленячому Острові (Елк Айленд). Тут є табір, можна переночувати, оглянути нашу хату під стріхою й навіть з піччю, — що на ній не один з нас, старших, спав і свої боки вигрівав, — з жорнами, горою й грабками.

Недалеко звідси слід вступити до звіринця, Альберта Ґейм Фарм, й звідси вже до Едмонтону. В Едмонтоні живе п'ятдесят тисяч українців. Тут головне зробити світлину обидвох наших соборів, католицького і православного: їх видно зі шляху. Кілька миль на південь від Едмонтону є гарний табір, де можна заїхати на постій, заночувати, розкласти вогонь — для цього є готові дрова й вони нічого не коштують. Звідси через Червоного Оленя (Ред Дір) до Калґари. В обох містах багато наших людей. Звідси уже куди хто хоче, бо це вже недалеко американської границі. Я б ще радив вступити до музею у Мекліді, й до Летбриджу. У Летбріджі багато українців, — це ж сюди прибув перший наш іміґрант до Канади з Буковини у 1891-му році.

За погоду не ручу, бо дощі тут часто бувають — холодно в Канаді. Та мимо всіх цих негод таки варто туди поїхати й побачити, що тут так само, як й у нас колись на Україні було. Відпочинете серцем і душею, й повернетеся задоволені, зміцнені на дусі. Коли б хто хотів заложити українську столицю в Канаді, то я б радив будувати її таки у Давфині. Чому? Бо хоча у Вінніпеґу чи Едмонтоні багато більше наших людей, то все ж вони там губляться серед інших національностей, а тут, у Давфині, ні: довкола Давфину багато наших хліборобів, а все це разом робить враження справжньої України. Не вірите? Поїдьте, й самі переконайтесь!

Та на цьому це ще не кінець. Подумайте, чим би то й ви могли до цього здвигу того українства причинитись?

Вишліть людям фото, напишіть до них, й не зраджуйтесь тим, що ні один з них вам не відпише. На те ми є, аби їх розуміти й їм допомогти.

Порадьте й іншим, щоб вони туди поїхали, а за якийсь час ми таки кращу мову з нашими людьми знайдемо. „Жиймо як брати, а годімся як жиди", — як у нас колись казали. На це ж ми й є, щоб щось робити.

Стільки це зараз; а для тих, що вже там бодай один раз побували, і будуть чемні, та, як Бог дасть все добре, то на другий раз порадимо ще одне дуже гарне місце на вакації, про яке нічого не довідаєтеся ні з туристичних довідників, ні з журналів. Але скажу, тільки для тих, що вже у Давфині побували. Під словом.

Швайцарія відзначає 200-річчя Америки

Цюріх, Швайцарія. (І. Лучишин). — До святкування 20-річчя Америки зголосилися різні країни світу, в тому числі й Швайцарія, яка взяла участь у розбудові багатогранного життя цієї заокеанської країни через своїх громадян.

Швайцарська преса згадує п'ятьох швайцарців, що до розвитку ЗСА ними були: Люіс — Йозеф Шевролє, який став співосновником великої американської автомобільної фабрики Шевролє; Отмар Герман Амман — визначний будівничий мостів Америки; — Альберт Ґалянін з Женеви став міністром фінансів; Жан Люіс-Рудольф Аґасіц вибився своїми визначними студіями в ділянці зоології і геології в Гарвардському університеті; — і Елізабет Росс-Кюблер з Цюріху здобула в мідицині ім'я з галузі психіятрії.

Автор з популярною назвою „Шеві", що є часта в Америці в обігу, без того, щоб згадувати ім'я його винахідника — Люіса - Йозефа Шевроле, уродженого в Швайцарії 1878 р., який у 20-му році свого життя виїхав до ЗСА. В 1911 році він став співосновником великого виробництва авт під назвою „Шевролє мотор кар компані" в Детройті. — Пізніше Шевроле втратив більшість свого великого майна і його фірма перейменувалася на „Дженерал Моторс", яка нині є далі найбільшою фабрикою авт у світі.

Сучасник Шевролє — Отмар Герман Амман (1879 - 1965), швайцарець з кантону Шафгаузен, знаний в ЗСА як фахівець будівельний інженер, який в 1925 році був шефінженером Нюйоркської Пристаневої Влади. На цьому становищі він запроєктував та побудував низку найгарніших мостів в районі Ню Йорку, між ними також славний міст Джорджа Вашінґтона, або висячий міст „Голден Гейт Брідж" у Сан Франсіско.

При кермі Америки

Великою постаттю того часу, що стосувався колоніяльного етапу і раннього періоду американської республіки, був Альберт Ґаллятін (1761 - 1849). Походив з Женеви і в новій американській батьківщині став послом до леґіслятури Пенсильвенії, за президентів Джефферсона і Медісона. Багато років був він секретарем фінансів та мировим посередником у кінці війни 1812 р., як також американським послом в Парижі. Після відходу від різних високих державних становищ, жив він приватно в Ню Йорку, де став визначним банкіром. Альберт Ґаллятін був співосновником університету в Ню Йорку та написав ряд важливих студій про племена індіянів, що йому принесло титул „батька знання американських народів".

Ґаллятін був одним з найближчих співробітників президента Джеферсона та його Демократичної партії. Американська республіка вшанувала, між іншим, Ґаллятіна статуєю напроти будинку міністерства скарбу в Вашінґтоні та випуском спеціяльної поштової марки з його портретом (вартости 1 1/4 цента).

Засновник академії наук Америки

Був ним швайцарець Жан-Люіс-Родольф Аґассіц (1807 - 1873). Він приїхав до Бостону, мавши вже 40 років життя, після закінчення студій у визначних швайцарських і німецьких університетах. За його переломові природничі студії про викопні, скам'янілі риби і теорію про льодову епоху, що опиралася на його дослідах льодовиків --ґлетчерів, покликано його на професора зоології і геології в Гарварді. Як гарвардський професор, розбудував він музей для порівняльної зоології, що став взором і підставою його наукової діяльности, як також підставою його наукових експедицій.

В році 1863 став Аґассіц співосновником Національної Академії Наук. Він є цим цікавий, що відкинув теорію еволюції Дарвіна. 1973 року західній науковий світ урочисто відсвяткував 100-ліття смерти Аґассіца.

Турботи за невилікувально хворих

Це стосується діяльности швайцарської лікарки - Елізабети Росс-Кюблер, яка 31-літньою приїхала з Цюріху до Ню Йорку в 1958 р., з титулом д-ра медицини та спеціялісткою в галузі психіятрії. В своїй дослідній праці в нюйоркських шпиталях та в університеті в Чікаґо вона зайнялася щораз більше проблемами невилікувально хворих. Її досліди про особистий, екзистенціяльний характер останніх днів у житті людини привели її до поглядів, що їх вона в 1969 році виклала у своїй новій книжці під назвою „Про смерть і вмирання". Цей твір звернув на себе увагу захопленої публіки читачів. Курси на тему про смерть і вмирання з'явилися в плянах різних викладів у коледжах і університетах.

Так би мовити, через ніч стала Елізабет Росс-Кюблер пошукуваною референткою для широкої публіки й телебачення цілої країни. Опираючися на своєму погляді, вона здобула із своїх дослідів, вона захоплює слухачів своїми викладами з показом малюнків своїх візій про життя після смерти.

Як бачимо, швайцарці таки вклали свого творчого духа в розвій Америки.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Незабутня зустріч з прем'єр-міністром УНР проф. Б. Мартосом

Саме в той час, коли на сторінці часопису „Свобода" від 20-го травня ц. р. появилася передова: „Проф. Борисові Мартосові сповняється 97 років життя", — представники Церков, організацій та установ від'їздили до Седан Ґрову. Н. Дж., щоб привітати ювілята, кол. прем'єр - міністра Української народної Републіки проф. Бориса Мартоса з днем його народження.

Організатори цієї зустрічі: Т-во Прихильників УНР в Нюарку — Ірвінґтоні на провід церкви св. Вознесення у Мейплвуді, Н. Дж., голова парафіяльного уряду п. Л. Гусак на чолі з о. Іваном Наконечним, спільно з представниками різних організацій, установ та окремих осіб відвідали проф. Бориса Мартоса 20-го травня ц. р. у вечірніх годинах

Відвідини відбулися у залі будинку для старших осіб „Нирсінґ говм" в Седан Ґрові, де вже понад місяць часу перебуває ще хворий проф. Борис Мартос.

Інж. Тимків, в супроводі ближчої родини професора, п-і О. Чижик і п-і Мартос, на шпитальному візку привіз ювілята Б. Мартоса.

Ще в дверях залі проф. Б. Мартос зауважив багато його знайомих , і ніби розгубився, але тут же грімком співом „Професорові Борису Мартосу Многая Літа" ввели його у коло знайомих і ближчих йому людей.

За головним столом засіли: Ювілят Борис Мартос, духовні отці: настоятель церкви св. Тройці митрофорний протоієрей д-р Юрій Шумовський, настоятель церкви св. Вознесення о. І. Наконечний, голова парафіяльного уряду інж. Л. Гусак з одного боку, та п-і Мартос і п-і О. Чижик та провідник вечора К. Степовий з другого боку. На залі засіли представники організацій та установ та всі ті, що прибули на цю зустріч.

Голова Т-ва Прихильни- УНР п. Степовий, звернувшися до Ювілята, привітав його від імени Т-ва, до якого Ювілят належить довгі роки, та від себе і родини побажавши йому міцного і кріпкого здоров'я на многі літа. З черги голова парафіяльного уряду церкви св. Вознесення інж. Л. Гусак привітав проф. Б. Мартоса від церкви, а учениця „Рідної Школи" Гануся Почтар в народному строї піднесла йому китицю червоних рож.

Тут же Ювіляту проспівано „Мсогая Літа", що його започаткував диригент церковного хору П. Шкварко.

Софія Темницька склала китицю чудових ґлядіоль, привітавши ювілята від себе і родини та від 8-го Від. Союзу Українок. Вона ж теж передала привітання від неприсутніх Софії Олесницької і особистих лікарів Ювілейні святкування ка і дра М. Олесницького. Ювілейне святкування почалися о год. 7-ій

Пані М. Шкварко, С. Букшована і С. Темницька внесли ювілейний торт. Його прикрашено синьо - жовтими рожами з українським написом: „Многая Літа", подано також різне печиво та каву.

Перший кусок торта, що подала Софія Темницька проф. Б. Мартосу зустрінуто співом „Многая Літа".

Під час перекуски виголошено ряд привітань і побажань. Від організацій і установ привітали Ювілята; М. Коць від централі Українських Кооператорів, д-р П. Богданський — від НТШ, д-р С. Ворох від УЛТПА й Конференції Української Центральної Академії Професійних Товариств, митр. прот. о. д-р Ю. Шумовський від української православної церкви св. Тройці в Ірвінґтоні, інж. І. Шабельський від Т-ва Абсольвентів УГА і УТГІ, п-і М. Шкварко від себе і родини, п-і С. Букшована від Головної Управи Об'єднання Прихильників УНР і представництва ВО Української Національної Ради, інж. В. Яворський від УВАН та інші.

В міжчасі К. Степовий, який проводив програмою вечора відчитав лист - привітання Я. Гайваса та передав привіти від неприсутніх: проф. Ів. Гончаренка, хорунжого Армії УНР п. І. Заневича, поетів: Матули, Гната Діброви - Лозенка, поета М. Щербака, каторжанина П. Івченка, окрім цього багато присутніх представників організацій і установ, як: проф. Є. Федоренко від Української Асоціяції Університетських Професорів, І. Павленко від молодечої організації ОДУМ, М. Чайковський від філії УККА Нюарк, Ірвінґтон та околиці, Б. Робак від Товариства Українських Промисловців та інші, які теж хотіли усно привітати Ювілята, одначе із-за браку часу не забирали слова, а привітали його спільно могутнім многолітствієм.

Окрім представників, були ще й інші особи, ті що з пошаною ставляться до Ювілята, як інж. З. Тимків та Л. Мазурець, що забезпечували професора і його ближчих — транспортацією, а також п-і Чижик і п-і Мартос, в домі яких мешкав Ювілят, аж до часу, коли за рішенням лікарів, його на 97-му році життя і то тимчасово, примістили в будинку для старших осіб. Наприкінці, Ювілята привітав настоятель церкви св. Вознесіння в Мейплвуді о. Іван Наконечний.

На всі привітання, що їх висказало багато присутніх, ювілят проф. Борис Мартос із зворушенням виголосив своє слово.

„Я ніколи не сподівався, щоб так масово могли мої друзі і приятелі, представники різних організацій, знані і незнані для мене особи привітати мене з днем мого народження. Як приємно бачити людей, що несуть на своїх плечах українську справу. Дивлячись на Вас, близьких моєму серцю, я бачу, що після мене ще будуть послідовники, і коли не Ви, то Ваші нащадки доведуть справу України до переможного кінця. (Гучні оплески). Ця зустріч залишиться для мене милою і приємною на все моє життя. Я сердечно дякую організаторам цієї зустрічі і всім тим, хто прийшов сьогодні сюди і привітав мене з днем мого народження. Нехай же Ваші мрії про Вільну Україну здійсняться. (Оплески).

Настала тиша. Всі були наче зачаровані патріотичними словами, які виголосив 97-річний прем'єр - міністер УНР — проф. Борис Мартос.

По його виступі забрав слово настоятель церкви, один з організаторів цієї зустрічі о. Іван Наконечний, священик церкви св. Вознесення, який подякував усім учасникам зустрічі та адміністрації санаторії в особі однієї з представників її, за відпущення залі, для вшанування їхнього пацієнта — проф. Б. Мартоса. Ця мила зустріч принесла задоволення усім, що були на цьому вечорі, а в першу чергу самому Ювілятові, як він про це зазначив сам у своєму виступі.

Ще раз проспівано ювілятові „Многая Літа", а о. І. Наконечний прочитав молитву.

Зустріч закінчено відспіванням українського гимну — „Ще не вмерла Україна".

К. С.

В ЯЛТІ НЕМА ТЕЛЕФОНІСТОК

Ялта. — Як велике досягнення, подають „Известия" з Москви з 17-го червня ту обставину, що з Ялти вже до ста інших міст СССР можна телефонувати без посе - редництва телефоністки, а просто, набираючи потрібне число. В останньому часі на листу тих міст безпосеред - ньо сполучення долучилися міста: Новгород, Нукус, Миколаїв, Мурманськ, Петрозаводськ і Вологда; але це автоматичне сполучення не поширюється на приватні телефони в помешканнях, — як виходить з газетного повідомлення, — а лише на „телефони - автомати міжміського зв'язку, установлені у всіх поштових відділах, готелях, сенаторіях і навіть на пляжах „Великої Ялти".

Степан Куропась

„КНИГА - МОРСЬКА ГЛИБИНА"...!

УПРАВА ВІДДІЛУ ОББУА — ЧІКАҐО, ІЛЛ.
Сидять (зліва): Лев Чайковський — секретар, Лев Струк касир, Степан Куропась — голова, Наталія Лозинська — Товариський Суд, Вол. Тимцюрак — Контрольна Комісія, Орест Гординський — містоголова. Стоять (зліва): Ігнат Кутко — прапороносець, Богдан Гузар — прапороносець, Вол. Галушка — член Управи, Іван Сапливий — прапороносець, Петро Гула — Конт. Комісія, Вол. Сорочак — член Управи, Петро Вигінний — Котрольна Комісія, Мих. Драгомирецький — член Управи.

У травні ми відзначили 60-річчя смерти Івана Франка. Відзначували різно, в залежності від громад, їх величини і людей, які знають глибину книг, людей учасників програм святкувань. До Другої світової війни святкування роковин Франка складалися із вступного слова, хору і поеми - деклямації. Не було промовців. У громадах малих, де не було ні церкви, ні дяків, Франка вшановувано такою деклямацією:

О. Б.

НА СВЯТІ ФРАНКА

Ходили всі на гріб Франка
Співать, кричати і молитись,
Бажали тим його душі
По смерті хоч приподобитись.

І нарікали на старе
І заскорузле покоління,
Що замість лаврів для поета
Давало терня і каміння!

Була парада, що аж страх, —
Якийсь студент мені шептав, —
Зрадів Франко десь в небесах,
Як ту параду оглядав.

Мені здається, що Франко
Заплакав ревно, і в ту днину,
Яку лишив ,таку й сьогодні
З небес він бачить Україну.

Бо ще сьогодні, як колись
Піонерів терням у нас вінчають,
А всіх борців, поетів і творців
Камінням злоби обкидають.

Ще крикунів у нас без ліку,
Ще є з патентом патріоти,
Є фахівці у нас від крику,
Але нема їх від роботи.

Ще горних духів леґіони
У нас сьогодні прім веде,
Ще нині зрадник для мамони
Народ наш у ярмо веде.

Ще і сьогодні скрізь міняйли,
У храмі зграя паскарів,
Що спекулюють на ідеях,
Але нема каменярів.

Я був на того роду Святі, коли приїхав до Америки в 1926 р.

Та тепер не той час! Українські громади в ЗСА мають досить промовців, деклляматорів, хористів. Українська преса має досить добрих робітників пера для вшанування Франка.

Наукове Товариство ім. Шевченка та Алюмня Українського Вільного Університету відбули наукову конференцію в приміщенні Українського Інституту Америки з 18-ма доповідями.

А ще інакше відзначиле 60-річчя І. Франка, організація Державного Відродження України (ОДВУ).

У понеділок 31-го травня ц. р. в американський День Пам'яти на Оселі Ольжича в Лігайтоні, Па., відбулося посвячення будинку „Українського Виховно - Культурного Осередку. У відновленому камінному будинку, ініціятор і фанатик справи Вак - Бойчук зібрав велику масу „морської глибини", книг, журналів, газет, деякі ще з 1913 року. Бо без знання, без книг, без вивчення глибин думок Івана Франка, народ без держави не може ефективно ширити правду про Україну, Концерти, конференції добрі і потрібні ,але вони перейдуть до історії, якщо про них хтось напише. Одначе, бібліотека — це інша добра зброя. „Іншу зброю куй", — казав Іван Франко.

По Службі, Божій, яку відправив парох Мекаду о. В. Левицький, по його патріотичній глибокій змістом проповіді сотня людей з прапорами перейшла в процесії до будинку, де о. совітник Дашо посвятив Осередок в асисті о. Б. Левицького. Окрема імпреза концертового характеру заслуговує на окрему увагу. Громада Мекаду довгі роки не була активна в громадському житті американської України. Був час, що громада вагалася, русини вони чи українці. Покійний Дмитро Капітула, лемко з Ясла, перерішив в користь України. Незвичайно релігійна громада завжди віддавала Богові, що Боже. Були там дуже активні священики, як от о. Бойків, який покинув священство, закінчив медицину і живе десь в пенсильвенській лемківщині, осторонь від українців.

Парох о. Б. Левицький заінтересував 4-те вже покоління співом і танцями. В районі танцювальна група Мекаду є знана і серед американців.

Пропам'ятний обід зібрав всю мельниківську еліту. Голова ОДВУ д-р Гнатюк привітав присутніх, а програмову промову виголосила імпрезова референтка Стефанія Букшована. Головна Радна УНСоюзу з Бетлегему Анна Гарас, свіжа ще з річного засідання УНСоюзу, вітала імпрезу іменем УНСоюзу.

А в суботу, неділю і понеділю 29, 30, 31-го травня нащадки пенсильвейійських лемків танцювали до пів до другої години при звуках оркестри „Дніпро.

КОМУНІСТИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

над „мерценаріс" — найманцями, як зневажливо називає ліберальна преса добровільців що прибули з-поза моря до Анґолі боротися з комуністами. „Гуманний" новий анґольський уряд вирішив навіть провести проти них відкритий судовий процес за поповнені ними „злочини". Їх є п'ятнадцять — два американці, десять англійців, два арґентинці, не вроховуючи тих, кого розстріляно без суду. Кореспонденти заспокоюють читачів газет, що жорстокої кари для них не буде. Як заявив люандський уряд після переможного закінчення громадянської війни має запанувати в країні „дух згоди". За цими словами криється бажання цього уряду нав'язати торговельні зв'язки з Америкою і Заходом, щоб за гроші ласих на зиск капіталістів латати знищену війною економіку і закріпити своє власне становище.

Згідно з „логікою" анґольських „суддів" треба було б судити всіх тих кубинських вояків і старшин, які вчинили аґресію в Анґолі і, не гребуючи ніякими засобами, накинули місцевому населенню проти його волі комуністичний режим.

Такий самий судовий процес треба було б провести свого часу проти всіх членів так званих „інтернаціональних бригад", проти експортованих з СССР чекістів, що в 1936 - 38 роках заливали кров'ю для Еспанії і без вуду винищували в підвалах франкістів, проти совєтських летунів - „добровільців", що бомбардували еспанські міста. Про все це докладно пише в своїй книжці головний резидент НКВД в Еспанії Орлов, який, після того, як його відкликано до Москви, побоюючись Сталіна, волів залишитися на Заході.

На захист американських полонених вибирається з Америки навіть адвокат, щоб, спираючись на міжнародне право (!), боронити людей, які потребують не оборони, а, навпаки, гідні похвали, як ідеалісти, що готові битися за свободу всюди там, де їй загрожує небезпека.

І ще характеристичний для наших часів факт: в англійській і французькій пресі заборонено було друкувати оголошення про набір добровільців до Анґолі. Такої заборони для тих, що в 1936 - 38 роках вибиралися до Еспанії, щоб пристати до „інтернаціональних бригад" не було.

Відень вшанував великого Кобзаря

У суботу, 20-го березня ц. р. увечері в залі „Словенської Бесіди" у Відні, заходами культурного Т-ва „Буковини", відбулися ширші сходини для вшанування пам'яті Тараса Шевченка.

Присутніх привітав голова культурного Т-ва „Буковини", Станислав Буш, та відкрив офіційну програму, в центрі якої була доповідь „Національно - політичний світогляд Шевченка". Сходини розпочато „Заповітом", який присутні почули з магнетонові стрічки, як потім й інші пісні на слова Шевченка, що переплітали реферат разом із декляматіями. Пісні на стрічку накрутив Любомир Мельничук. У програму війшли різні декляматії, що їх частинно відчитала або зарецитувала шкільна молодь: Жданко Старух, Евген Ґросс, Християн Марцінгер, Люба Шолдра, Рося Старух. Деклямували й дорослі; молода учителька Ірина Мудрецька, Анна Цігусевич, в німецькому перекладі, та Б. Ямінський. Офіційну частину сходин закінчено деклямацією „Розрита могила" та піснею „Реве та стогне Дніпр широкий". Голова культурного Т-ва „Буковина". Станислав Буш відкрив неофіційну частину вечора, під час якої численні гості за вином й перекускою, що її приготовили пані з Т-ва, провели час у дружній гутірці.

Українець Тарас Базилюк – президентський стипендист

Щовесни Відділ Освіти ЗСА вибирає 500 найкращих студентів з-поміж понад трьох мільйонів середньошкільних в інших країнах. ви, Пуерто Ріко й американських студентів, замешканих в інших країнах. З тих З тих 500 середньошкільників спеціяльна комісія, призначена Президентом, на основі академічних успіхів, загальних кваліфікацій і виконаних додаткових завдань вибирає 121-го президентських стипендистів. Їх називають найвидатнішими молодими людьми Америки. На запрошення Президента ЗСА всі вони, маючи оплачений переїзд і перебування, з'їжджалися до Вашінґтону відвідати державні установи та зустрітися з визначними особами, включно з Президентом. Завершується ця подія врученням Президентських Медалей та бенкетом.

Серед цьогорічних 500 ґрадуантів, а відтак і серед 121 президентських стипендистів знаходиться і наш український ґрадуант із Меріленду, 17-тирічний Тарас Базилюк — син Миколи та Антоніни Базилюків. Здається, це вперше в Америці українець - середньошкільник досягнув такого верхів'я! Про Тарасовий успіх писалося в багатьох американських газетах.

Протягом всього свого навчання Тарас був визначним студентом. Рік-у-рік його ім'я було на листі декана. Школу Українознавства він закінчив також із відзначенням.

Хоча Тарас не вважає математику своїм найсильнішим предметом, проте минулого року він одержав нагороду від Т-ва Інженерів при Корнельському університеті за „високу здібність і винахідливість застосування точних наук".

Тарас ніколи не обмежувався тільки до академічної ділянки. З дитячих літ він грав на скрипці, розпочавши перші лекції музики у проф. Володимира Цісика. Останньо Тарас був членом місцевих музикальних гуртків і протягом трьох років грає першу скрипку в шкільній оркестрі.

Добрий атлет, Тарас бере участь у шкільній тенісовій команді, яка торік виграла чемпіонат своєї Дивізії.

Молодий студент випробовує свої сили і в творчості. Взявши до уваги Тарасові здібності до слова, середня школа вибрала його написати і виголосити цьогорічну промову до ґрадуантів. Ще одне, незвичайне Тарасове зайняття — це злітання з високих гір (до 1500 футів) на власноручно зроблених крилах.

Після закінчення середньої школи Тарас буде студіювати історію, літературу та філософію в Гарвардському університеті, а після того сподівається вступити в Гарвардську Школу Права.

М. Щербак.

БАНДУРИ ДЗВЕНЯТЬ...

Ню Йорк (О.П.) — Колись, бувало, ми асоціювали бандуру із старим кобзарем, Шевченковим „перебендею", чи Волохом із „Гайдамаків". Пригадую, яку сенсацію викликав у Львові наймолодший Китастий, тоді кільканадцятьлітній юнак, учасник славетної Капелі Бандуристів.

Але ж у наш час бандура стала не лиш символом минулого, інструментом у руках старих, сліпих співців козацької бувальщини. Між іншим, і співців тих уже мабуть небагато лишилося. За свідченням Леоніда Плюща, в 30-ті роки, в Харкові розстріляно понад двісті отих сліпих козацьких бардів за їх... націоналізм.

Нині бандуру адоптувало як національний інструмент молоде покоління. І дивним дивом сталося це якраз там, де молодь, начебто, „не наша" й відчужена, на північно-американському континенті, в країні вчорашнього „перетоплюючог казана" й нинішніх молодечих бунтів проти традиції.

Це поєднання старої козацької, кобзарської традиції з молодими українцями американського народження й хову робить незвичайне, прямо потрясаюче враження. Як часто бачимо їх — отих молодих, замашних юнаків з довгими по-модному чупринами в козацьких жупанах і чарівні, стрункі постаті дівчат, яким так „до лиця" в полтавському народному костюмі. А в усіх їх у руках — „мамаївська" бандура, на вигляд трохи екзотичний і трудний, багатострунний інструмент, який проте так чудово передає звук і настрій української пісні — народної, історичної, чи повстанської.

інняє атрохю іеййцпокл пл

Але грають на бандурі й молодші й зовсім молоденькі мистці. От минулої середи, 16 червня, я був свідком такого молодіжнього концерту — закінчення шкільного року в Школі Кобзарського Мистецтва під проводом о. Сергія Кіндзерявого - Пастухова. В невеликій, але чепурній залі нюйоркського Пластового Дому зібралося три десятки дівчат і хлопців, один із кращих наших молодих мистецьких ансамблів. Слухачів і глядачів стосовно небагато, але ж це була особливо вдячна публіка — здебільша батьків молодих кобзарів, які разом із дітьми своїми переживали кожму музичну точку вечора. В залі були й представники нюйоркських і центральних наших громадських і мистецьких установ, а між ними — метушливий і енергійний Микола Чорний, адміністратор Школи й справжня „душа" цієї імпрези й цього ансамблю (це не во гнів о. Сергієві прекрасному педагогові й диреґентові).

Програму концерту Школи було поставлено з чисто музичного бку, співали й говорили тільки гості, дорослі й професійні співаки й представники установ. А учні тільки грали — але як грали! Їх тридцять бандур звучало як один інструмент, чи знову як своєрідна кобзарська симфонічна оркестра. „Не було ані одної фальшивої нотки". як фахово завважила Калина Чічка-Андрієнко, представниця нюйоркського УМІ.

Не буду тут перелічувати всіх точок програми, згадаю тільки те, що мені вийнятково сподобалося: „Тихо над річкою" (солістка Валя Жила-Наливайко), Козацький марш („Ой на горі" — соліст Лев Рейнарович), „Карпатський етюд" — композиція й виконання молоденького соліста, Івася Лехіцького, й „Туга" — оригінальна композиція о. Пастухова у виконанні кобзарськог квартету.

Це був дійсно приємний вечірвечір. Він залишив у нас іскру довір'я й оптимізму, яких так потрібно нам на протязі сірих і сумних стандартних американських буднів.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВКА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

д., кераміка, писанки, вишивки, килими, різьби й інкрустації тощо. Окрему увагу звертають дві по мистецьки оформлені мапи України з етнографічним розміщенням писанок та народних строїв. Слід підкреслити, що до успіху виставки причинилися, випозичаючи свої експонати, такі особи та інституції: Леся Бервецька, Марія Мазур, Марія Хомин, Ірина Прончак, Евдокія і Дмитро Сороханюки, Дмитро Ткачук, підприємство п-і Ганусей, Український Базар та Сестри Василіянки із Менор Джуніор Коледжу в Дженкінтавні.

Виставку фільмували репортери телевізійної станції ч. 6 та уривки із того були показані на телевізії в неділю в 11-ій год. вечора.

Виставку можна відвідувати кожного дня, за виїмком понеділків, через 6 тижнів від 20-го червня по 30-го липня в будинку Болч Інституту при 18 Півд. 7-ій вул. (другий будинок при 7-ій вулиці. на південь від Маркет вул.) в будні дні: від 10-ої год. ранку до 5.30 по пол., а в неділі від 1-ої до 5-ої год. по пол.

Виставку відвідує й подивляє багато американських гостей. Варто б було, щоб і значне число українських відвідувачів підтвердили своє заінтересування і гордість свого народного культурного багатства.

Об'єднані парафіяльні хори...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Центрального Евхаристійного Комітету буде виготовлений кольорово - звуковий фільм Божественних Літургій, які будуть відслужені з суботу 7-го серпня ц. р. о годині 10-ій перед полуднем в соборі при Френклін вулиці й в годині 5-ій по полудні цього ж дня на стадіоні Ветеранів.

В часі згаданих Божественних Літургій співатимуть наші об'єднані хори. Завданням і заслугою цього об'єднаного хору, який виступить в числі 320 осіб, буде репрезентувати красу нашого обряду й скарби нашого релігійного мистецтва. Об'єднаним хором диригуватиме Осип Лупань. На засіданні устійнено ряд справ, а саме: транспорт, строї, квитки вступу для хористів, влаштування голосникової системи, спільні проби хорів, реєстр всіх співаків для архіву Евхаристійного Комітету нашої Митрополії тощо. Одноголосно рішено продовжувати працю об'єднаних хорів, задержати це об'єднання як сталу мистецьку цілість. Це дасть змогу плекати наше хорове мистецтво, а в майбутньому влаштовувати величаві концерти наших коляд або псальмів. Владика, що є ентузіястом цієї справи, заохотив установити сталу комісію, яку очолив Юрій Гаврилів. Комісія має опрацювати організаційну схему й правильник для хорів.

В Парижі врочисто...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Америки. Після цього говорив Владика Мстислав, потім президент М. Лівицький і представник СУМ Петро Мозелюк. На панахиді був присутній представник польського екзильного уряду в Лондоні і представник грузинів, був. міністер Цінцадзе.

Вечером того дня відбулася спільна вечеря-зустріч в готелі Лютеція, на якій був присутній президент М. Лівицький, голова ВО УНРади Т. Леонтій, інші представники Державного Центру, духовенство на чолі з архиєпископом Орестом, Почесний Комітет, представники політичних та громадських організацій і українське громадянство — разом 300 осіб. Під час вечері виголошено ряд промов, серед них говорив і представник грузинів, кол. міністер вільної Грузії Цінцадзе.

Громада в Йонкерсі вшанувала матерів

Осередок СУМА в Йонкерсі влаштував Свято Матері, яке відбулося в неділю, 9-го травня в Українському Народному Домі. Зійшлися численні матері, батьки, багато молоді, щоб віддати поклін матерям. Промову, присвячену матерям — символові українських родин, матерям - виховницям і Матерям - страдальницям на протязі нашої історії — виголосив головний виховник при Осередку п. Бурчак, він рівночасно провадив цілою програмою свята.

В мистецькій частині діти різного віку, своїми виступами звеличували дорогу матір. Були збірні і поодинокі деклямації.

Виступали танцювальні гуртки юних сумівців під мистецьким керівництвом В. Оздейчука і під звуки акордеону, на якому приграва старший сумівець Я. Палишко — під рясні оплески. Деклямували маленькі „цвіркуни". Секстет юначок віспівали три пісні, які приготовила з ними М. Кокодинська, акомпаньювала Леся Щур (Кіцюк). Поставлено сценку „Надзвичайні Гості", що її приготовила виховниця М. Закопиря.

Користаючи із погоди Свата Матері і 25-ліття Осередку, головний виховник М. Бурчак, коротким словом віддав окрему пошану матерям - виховницям при Осередку, які поза своїми родинними обов'язками причують час вихованні молоді. До них він зарахував Наталку Невмержицьку, кол. булавну Осереїку, Марійку Закопірю і Лідію Бой Нельсон (Бабухівську) теперішніх виховниць. Окреме признання, подяку і скромний дарунок одержала колишня головна виховниця Марія Кіцюк, яка вклала незвичайно багато праці і дальше працює, як виховниця. Рясні оплески присутніх нагородили названих матерів, висловлюючи їм свою вдячність.

Після мистецької програми, в долішній залі відбулося прийняття, яким займалися і і приготовили старші юначки. До заставлених столів, прикрашених квітами, засіли матері, а при одному з них — члени Управи і окремі гості. Кріпкого здоров'я побажала матерям сумівка Д. Оздейчук, а всі сумівки заспівали грімке многоліттєвія. Так розпочалось прийнятоя, яке тривало досить довго. Дружні розмови, опісля співи заповнили залю.

Варто було б такі імпрези влаштовувати частіше, відкриваючи молодим нагоду пописуватись своїми мистецькими здібностями, це ж бо буде запорукою, що життя української громади будуть продовжувати ряди молодечих організацій, які зростають при добрій виховній праці виховників Школи Українознавства, тоді і є надія, що з цих рядів молоді колись виростуть нові громадські діячі.

Н. Н.

Пам'яті Лідусі Ковальчук

Іноді стаєш зовсім безпорадним і дивуєшся як багато звичайна людина може перенести горя... Та, мабуть, усе має свою доцільність у розпорядженні Провидіння і людині не залишається ніщо інше, як прийняти це рішення в покорі.

Надія Ковальчук з Юрчуків приїхала до Канади в 1958 році. Швидко вона познайомилася з близькою собі людиною і вона одружилася. Опісля народилася доня Лідуся й, здавалося, життя попливе своїм руслом... Побожне, патріотичне подружжя працювало в СУМі, в церковних організацях і всюди брали доню з собою. Дитина виховувалася в релігійному й національному дусі, говорила вдома й з подругами лише українською мовою.

Та Господь рішив інакше. У 1971 р., коли Лідуні минуло ледве 11 років, помер батько. Мати докладала старань, щоб дитині нічого не бракувало, щоб доня якнайменше відчула втрату найдорожчого батька. Довелось працювати, тяжко, щоб дитина почувалася як інші діти. Дівчинка добре вчилася, а в Школі Українознавства була однією із найкращих.

Два роки тому Лідуся у невинному випадку зламала ногу. Перейшла дві операції, та все таки її не покращало. Опісля прийшла ще одна недуга, ще одна операція, а радше дві, бо ногу ще третій раз треба було оперувати. По операції жовчевих каменів наступили комплікації. Незагоєну рану відкривали ще два рази. Наступали критичні часи. У страшних муках її забрали до лічниці під особливу опіку. Бідна мати й вночі перебувала в шпиталі, не могла залишити доні без материнської опіки. Дня 28-го лютого, здавалося стан хворої покращав. Мати перший раз рішилася заночувати вдома... Вночі збудив її телефон, — бідна мати почула вістку, що її доня не живе.

Давно мешканці Судбури не переживали такого порушення. У похороні взяли участь дуже багато людей, навіть такі, що менше знали Покійну. Плач стрясав залями похоронного заведення, а опісля церкви Покрови Пресвятої Богородиці. Найбільше враження справила молитва під час Панахиди, що її провів о. крилошанин Т. Прийма, який створив її спеціяльно для Покійної, знаючи її побожне життя і глибоку віру. Службу Божу відслужив о. крил. Т. Прийма, до Панахиди в церкві станув ще й о. сотрудник, М. Балаґуш.

Багато людей прийшло на тризну. Господарем був довголітній приятель родини, С. Стасюк. Промовлячи, згадували Покійну, подаючи її, як приклад до наслідування іншим — господар цієї сумної зустрічі, О. Т. Прийма, Тамара Шревців, голова УКЮ; від родини склав подяку брат нещасливої матері, Я. Юрчук. Трагедія бідної матері ще довго не призабудеться серед людей української громади в Судбури.

С. С.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшаю українською національною установою поза межами батьківщини, якою є будучність, в нашій громаді Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу і вільному світі нового свідомого члена!

„Хто має охоту – хай іде з нами"

Дня 25-го травня 1975 р. із ініціятиви культурного референта Управи Оселі відбулися збори, на яких на внесок знаного боротьбіста із часу Другої світової війни, члена „Похідних Груп" М. Хомина, обрано Господарсько-Технічну Комісію УВК Осередку в складі: Олекса Ґранат - голова, Петро Кіра - секретар, Михайло Селешко - касир, Степанія Букшована — інформаційний референт. Мґр Теофіль Бак-Бойчук, культурно-виховний керівник при управі Оселі, якого наразі визнали куратором по вивершенні УВК Осередку, під оглядом матеріяльним та змістовним.

Та ж сама Комісія виявила небувалу на наші обставини посвяту, працьовитість та жертвенність. Допроваджено дармовою працею та добровільними датками кам'яний будинок біля „джерела" до цього стану, що Культурно-Виховний Осередок має тривке, сухе та привітне приміщення на бібліотеку та архів. Рушійною силою у цій праці було подружжя Емілії та Олекси Ґранатів, артистів театру сл. п. маестра В. Блавацького. В критичних ситуаціях, а їх всюди чимало, завжди Комісія знаходила особисту підтримку в П. Кіра, М.Дністряна, а головно інж. І. Харамбури. Цих ентузіястів доброго діла було більше. І так невеликий гурт людей влаштував три імпрези.

Перша з них це: „Осіння Товариська Зустріч" 4-5-го жовтня м. р. Хоча цю імпрезу формально підготовляла Окружна Управа ОДВУ і БО „Вуґільного Басейну", то практично влаштували її КВ Осередок, тобто члени та гурт наших пань головно із посілля, які майже вповні вивершили різнородну програму цієї зустрічі. Мистецькою програмою проводив О. Ґранат. Хор молоді, діти третього та четвертого покоління, під диригентурою о. Б. Левицького відспівав кілька народних пісень. Танцювальна група цього ж мистецького ансамблю із МекАду під рясні оплески біля п'ятсот присутніх врадувана успіхом сходила зі сцени. Сатирично-гумористичний монтаж під назвою „Золота рибка" виконали Емілія Ґранат та Оля Мединська. Цього ж дня відбулась многолюдна танцювальна забава при звуках оркестри „Золоті Українці" із Аллентавну під мистецьким керівництвом Люсі Гентиш. Другого дня присутні розважались серед прекрасної осінньої погоди та розвагових приміщень оселі. Весь дохід із цієї імпрези призначено на розбудову культурного осередку.

В дні 29-го листопада 1975 р. у приміщеннях „Палати" заходами Виховно-Культурного Осередку влаштовано „День Подяки". Комітет невтомних пань подбав про смачні страви та напитки. Під час обіду була цікава мистецька програма. Цей святочний „День Подяки" привітальним словом відкрив О. Ґранат. Уляна Михайлюк прочитала рецитацію, а Емілія Ґранат віддеклямувала вірш. Опісля відбулася родинна забава, в якій брав участь гурт доброзичливих та однією ціллю з'єднаних приятелів.

В дні 17-го січня ц. р. у вечірніх годинах заходами Управи УВК Осередку в приміщеннях „Палати" влаштовано „Маланчин Вечір". Вітальня та обидві їдальні на оселі заповнились гістьми. Про смачний буфет подбали наші запопадливі пані. О. Ґранат словами, сповненими гумору, привітав присутніх та склав побажання щастя і успіхів у новому році. Наприкінці прийняття він попрохав до слова мґр Бак-Бойчука Теофіля. До пізньої ночі під звуки оркестри під керівництвом п-ни Н. Словік гості розважались, щоб серед сміху і радости привітати Новий Рік. На другий день по закінченні Клюбових Зборів в присутності імпрезового референта ЦУОДВУ С.Букшованої та членів управи Культурного Осередку в письмовій формі устійнено порядок імпрез та праці на оселі в сезоні 1976 р.

Поза звичайними завданнями, що їх реалізується на оселі ім. О. Ольжича, є ще відпочинково-виховні табори Українського Золотого Хреста, — вишколи організаційні та спортові МУН — і для широкої громади всякого роду відпочинково-розривкові можливості.

За три імпрези, а саме: відкриття пам'ятника сл. п. Олега Кандиби-Ольжича під головуванням Комітету ред. Я. Гайваса; відзначення 100-річчя українського посілля та 200-річчя незалежности ЗСА; подбання за ширшу програму під час 32-го З'їзду ОДВУ в часі „Дня Праці" — відповідає імпрезова референтура ЦУ ОДВУ, а особисто С. Букшована.

За „Фестиваль Молоді" МУН в половині серпня ц. р. із цілою програмою, спортовою, розривковою, панелі на виховно-організаційні проблеми молодечого руху — відповідає Головна Управа МУН, за що ручається голова МУН Олег Бак-Бойчук.

Для реалізації цих імпрез усі наші братні організації взяли на себе солідарне та моральне зобов'язання тісної співпраці, щоб докладаючи усіх зусиль, ці пляни здійснилися на добро нашої спільноти. І це станеться, якщо станемо пліч-о-пліч, як велика родина, споєна однією ідеєю.

П. Т. Різник

ВОЛОДИМИР ЯНІВ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

верситеті. Приїхавши в Київ, він очолив Братську школу, що згодом перетворилась у Могилянську Академію, і був професором у цій школі. Ми можемо відзначити деяку подібність вірша Саковича і вірша Янева з приводу смерти друга. Ось кілька рядків із Саковичового вірша:

Ідеш од нас, гетьмане милий,
Короні той велце зиґливий,
кров'ю облитий, пострілом турським,
кінґиш живот вироком божським,
сміло ойґизни обороняюґи,
здоровля за ню покладаючи,
однак потомним віком слава
вічная по тобі зостала.

А в Янева такий катрен:

Запише літописець дати й чини,
життя ж у спогадів промінні встане
і не пройде, ніколи не загине
твоя любов у других не зов'яне.

Стилістично обидва поети подібні, не тільки панегірично піднеслою мовою, але й настроєм, що у жалобі по втраті людини на першому пляні ставить загальну національну втрату.

Книга нових віршів Володимира Янова „Життя" видана гарно, вона багато ілюстрована оригінальними, спеціяльно виготовленими для цієї книги рисунками визначного мистця, малярки Галини Мазепи. Мелодійність та образність барокового вірша і філософічна контемплятивна думка, породжена життєвим досвідом людини, що поєднує у собі талант науковця-дослідника з замилуванням до поетичного вислову, становлять вартість тієї останньої збірки віршів, що з усіх його книг, — на нашу думку, — найкраща і найдовершеніша. Вона і є достойним завершенням трудів і змагань поета - науковця, який по слідах згаданих культурних діячів, що діяли в орбіті наукових університетських центрів — осередків творення нашої національної культури, продовжує своєю послідовною працею діяльність цих діячів і цих центрів у наш час.

Свято Матері в Льос Анджелесі

„Рідна Школа", як кожного року, влаштувала Свято Матері, яке відбулося 9-го травня у Народному Домі. Програма була багата і різнородна, щоб якнайбільшій кількости дітей дати можливість пописатись перед батьками і публікою.

Свято відкрив один з директорів „Рідної Школи" — І. Яремко, а вступне слово виголосила Вікторія Яременко. Програму заповідали старші діти „Рідної Школи": Ігор Балабан і Наталія Назарк.

Програма розпочалась деклямацією уч. 5-ої кл. Наді Шалаути. Дитячий хор під керівництвом п-і Л. Кеске проспівав пісню. Діти зі Садочку „Рідної Школи" виступили зі спільною деклямацією, а це: Орест Долинюк, Зенон Кеске і Андрійко Шалаута.

Також деклямували учні 1-ої кляси — Адріяна Вжесневська і Ліда Кучеренко, а опісля співав хор. Учні 2-ої кляси виконали спільну деклямацію — Галя Овечко, Юля Парабанюк і Марко Шалаута. Діти під керівництвом п-ни М. Цап виконали народний танок. Учні 3-ої кляси — Христя Долинюк, Віра Злиденна, Зірка Кеске і Таня Стасюк продеклямували кілька віршів. Учні 4-ої і 5-ої кляс: Лариса Злиденна, Наталка Слоська і Юрій Стасюк теж виконали деклямації.

Хор проспівав пісню, а танцювальна група під керівництвом п-і Н. Прокопій виконала українські народні танці. Учні 7-ої і 8-ої кл.: Наталка Назарк, Леся Михалішка, Адріян Обух і Наталка Яременко продеклямували кілька віршів. Хор проспівав пісню і збірною деклямацією цілої школи присвяченою матері, закінчено Свято.

Ця успішна і дуже потрібна імпреза „Рідної Школи", при співучасті юнацтва, додала дітям заохоти до дальших виступів, а в батьків викликала радість з успіхів їхніх дітей та була гідним вшануванням культу Матері.

Улаштуванням свята зайнялись пані: Л. Кеске підготовила дитячий хор, Л. Словська виготовила гарні програмки, а п-на Н. Хіч супроводила на фортепіяні.

На дитячі програми, на жаль, приходить замало нашого громадянства. А пам'ятаймо, що кожний такий публічний виступ дітей залишить в них почуття самовдоволення і національної свідомости, яку побіч родинного дому дасть їм „Рідна Школа".

В. Білинська

Закінчення курсу модерних танків

Різні у нас бувають курси: писання писанок, вишивання і малювання, і як пекти добрі торти та різні солодощі і багато інших, які дуже часто відбуваються завдяки Відділам Союзу Українок. Саме 22-го травня ми мали нагоду бути на закінченні курсу модерних і сальонових танків.

Два роки тому теперішня голова 82-го Від. СУА Теодора Бриттан заініціювала такий курс для молоді. Ідея дуже добра і на часі. Молодь росте, займається спортом, організує прогулянки, Влаштовує розваги і забави. Але в нас бувають не лише припадкові забави, наприклад, по спільнім прийняттю, чи скромні вечірки. У нас улаштовують також елеґантні балі в модерних, великих, дорогих залях повних світла, прикрас, при добірній музиці. Це вже інакша форма забави і треба заховувати відповідну поведінку. І це дуже потрібне для наших молодих людей, щоб добре почувалися на балевій залі, щоб вони вміли відповідно поводитися. Це й було на думці в матерів, що мають підростаючих дітей і хотіли, щоб молоді люди, заки дійдуть о дебюту, набрали відповідного знання.

Наша відома балерина Рома Прийма - Богачевська на прохання батьків радо згодилася провадити такі курси. Крім модерних танків, молодь навчалася гарної товариської поведінки на залі, під справді материнською опікою учительки. Наприклад, щом молодий хлопець знав, що як просить панну, підходить до неї не з руками в кишенях, що це дуже непристойно, він повинен вклонитися, подати рам'я і ввійти в коло танцюючих. Також по скінченні танцю дівчину треба відвести на місце і подякувати. Ці, обов'язкові правила, мусить знати кожна культурна людина. Одначе про них треба їй сказати. Щоправда, тепер світ не такий ґалянтний як давніше, але таки в культурнім товаристві задержався добрий тон поведінки.

Ось ми були на закінченні курсу в пластовій домівці. Було 20 пар молодих людей (минулий курс мав 16 пар) і приємно було спостерігати гарну поведінку на залі. Показалося, що наймодерніші танки як їх виконують із смаком і тактом, вони зовсім добре виходять.

Пані М. Савчакова, заступниця голови і культ-освідня референтка привітала зібраних батьків і молодь, а п-і Рома з питомою милою увагою до молоді започаткувала вечір віденським вальсом. Молодь танцювала зі своїми партнерками і потім також із своїми батьками. Вдячні курсанти піднесли учительці китицю багряних троянд.

Вечір був дуже милий, і щиро поручаємо батькам, в яких підростають діти, взяти цього роду курси до уваги.

Ольга Соневицька

Традиційне Свячене Пластової Станиці в Ню Йорку

Ню Йорк (В. Т-ець). — У неділю, 9-го травня, тут в авдиторії Школи св. Юра відбулося традиційне вже Свячене місцевої Пластової Станиці, присвячене цього року також українським матерям, бо саме на той день припадало Свято Матері.

Імпрезу офіційно відкрив станичний ст. пл. Андрій Ластовецький, привітавши всіх приявних і передавши дальше ведення програми в руки майстра церемонії пл. сен. Стахи Гойдиш. У Великодній час — сказала подруга Гойдиш — думки тих, які народились в Україні, линуть до рідних місцевостей. Нюйоркська Пластова Станиця вже довгі роки відбуває спільне Свячене, щоб дати старшим нагоду пригадати собі Великдень в Україні, а тут народженій молоді дати змогу глибше познайомитися з українськими традиціями і звичаями, зв'язаними з цим найважливішим Святом християнського світу.

Під час Свяченого всі пластуни та гості об'єднуються в одну родину, в такий спосіб виявляючи прив'язання до своєї віри, Церкви та українських традицій. Сьогодні — сказала С. Гойдиш — ми зокрема повинні пам'ятати про наших братів і сестер, які караються в совєтських тюрмах і концтаборах, особливо про ув'язнених українських матерів, які не мають змоги бути разом із своїми родинами і дітьми. Приявним на Свяченім матерям, подруга Гойдиш побажала радости та потіхи з їхніх дітей та багато щастя. Тоді присутні проспівали матер'ям многоліття.

Відтак, о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ, парох української католицької церкви св. Юра, посвятив великодню перекуску. Опісля, пластунка Оксана Хемич із 2-го Куреня юначок ім. Лесі Українки продеклямувала вірш Романа Ольговича „Перемога", в якому автор висловлює переконання, що так як Христос переміг смерть і зло, так український нарід найде переможцем у боротьбі за свою волю.

Майстер церемонії пл. сен. Стаха Гойдиш тоді представила особи які сиділи за почесним столом: о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ; адв. Роман Гуглевич, почесний голова Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Великого Ню Йорку та голова Комітету будови церкви св. Юра, д-р Ігор Соневицький, представник КОУАО; Леся Цебрій, представниця нюйоркського Осередку СУМА ім. ген. Тараса Чупринки; пл. сен. Антін Тимкевич, представник Крайової Пластової Старшини; станичний ст. пл. Андрій Ластовецький; п-і Марія Томоруґ, голова Окружної Управи СУА; д-р Іван Козак, представник Координаційного Комітету українських і українсько - американських ветеранських організацій Ню Йорку; інж. Іван Гурик, представник Кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку, та його дружина. Крім того, на залі були приявні також представники інших організацій: п. Роман Данилюк, голова Братства Дивізийників — Станиця Ню Йорк; п. Кирило Григорович — голова Братства „Броди-Лев"; п-і Марта Данилюк, представниця 83-го Відділу СУА; пл. сен. Володимир Рак, представник управи Пластової оселі „Вовча Тропа", д-р Василь Палідвор, секретар Головної Управи Товариства „Самопоміч"; п-і Галя Дармограй, представниця 1-го Відділу СУА.

Відтак промовляв пайох та ігумен о. д-р Гавліч, вітаючи пластову молодь батьків і гостей та побажав, щоб Пласт далі був прикладом взірцевої української молодечої організації. Пластовому проводові і батькам о. Гавліч висловив признання за тяжку працю виховання молоді та побажав їм та юним пластунам дальших успіхів.

Опісля, юначки з 2-го Куреня ім. Лесі Українки виконали кілька гагілок їхнього власного укладу. У гагілках брав також участь пл. скоб Олесь Кузишин і його маленька сестричка Галя, яка виконала ролю „Жучка".

Д-р Ігор Соневицький передав Пластовій Станиці привіт від Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку, зокрема від голови д-ра Володимира Савчака, який не міг прибути. Д-р Соневицький заявив, що наша молодь — це наше майбутнє і тому треба цінити працю Пласту та інших молодечих організацій.

Відтак говорив адв. Роман Гуглевич, довголітній „війт" української нюйоркської громади, а теперішній почесний голова КОУАО, який сказав, що хоча він тепер вже „на емеритурі", то вважав своїм обов'язком цього року, як і в попередніх роках, коли був головою КОУАО, прибути на це пластове Свячене. Пласт відогравав і далі відограє дуже важливу ролю в житті українського народу. У Ню Йорку Пластова Станиця та всі інші молодечі організації від початку 1950-их років посьогодні виконують дуже важливу працю. Однак, великі заслуги у вихованні української молоді належить нашим матерям, бо без їхнього піклування навряд чи наші діти належали б до українських молодечих організацій, ходили б до українських шкіл та церков — ствердив адв. Р. Гуглевич.

Від нюйоркського Осередку СУМА привіт склала Леся Цебрій, зазначуючи, що СУМА і Пласт мають спільну мету, а саме, виховання української молоді і тому ці дві організації із собою співпрацюють. Гаслами обох молодечих організацій є „Бог і Україна". Представниця Осередку СУМА сказала, що всі молодечі організації мають завдання виховати молодих людей, які змогли б перебрати працю і провід по своїх батьках. Звертаючись до пластунок і пластунів, сумівка Леся Цебрій закликала їх пам'ятати слова Івана Франка: „Лиш боротись — значить жить".

Станичний Андрій Ластовецький подякував нюйоркському відділові Пластприяту, під проводом п-і Стефи Косович, за зорганізування цьогорічного Свяченого та рівнож подякував цим матерям і батькам пластової молоді за всю іншу працю, яку вони вкладають, щоб допомогти місцевій Станиці.

Пл. сен. Стаха Гойдиш склала подяку панствам Куровицьким, Бачинським і власникам крамниці „Броди" за дарування харчів на цьогорічне Свячене, а батькам за печиво та грошову підтримку.

На закінчення Свяченого о. д-р Гавліч перевів молитву, а приявні відспівали „Христос Воскрес".